

หนังสือทศวรรษ

อนุสัญญาว่าด้วย

ความหลากหลายทางชีวภาพ

เล่ม 1
ความเป็นมาและเนื้อหา
ของอนุสัญญาว่าด้วย
ความหลากหลายทางชีวภาพ

สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม
กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

หนึ่งทศวรรษ

อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ

เล่ม 1 ความเป็นมาและเนื้อหาของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ

จัดพิมพ์เผยแพร่โดย

กลุ่มงานทรัพยากรชีวภาพ
กองประสานการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม
60/1 ซอยพิบูลวัฒนา 7 ถนนพระรามที่ 6
พญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 0-2271-3251, 0-2279-5202, 0-2279-8088
0-2279-7180, 0-2279-7186-9 ต่อ 226, 227
โทรสาร 0-2271-3226, 0-2271-3251

สงวนลิขสิทธิ์

2545, สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม
สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย

การอ้างอิง

สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม. 2545.
**หนึ่งทศวรรษ อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ
เล่ม 1 ความเป็นมาและเนื้อหาของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลาย
ทางชีวภาพ.** กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม.
กรุงเทพฯ. 36 หน้า

ISBN

974-229-211-6

พิมพ์ครั้งแรก

มีนาคม 2545

ที่ปรึกษา

คณะกรรมการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ

เรียบเรียง

สิริกกุล บรรพพงศ์

พิมพ์

ศิวาพร วรรณรังษี
ยุพิน ลังข์ทอง

ประสานงาน

กัลยารัตน์ รัตนะจิตร์

ออกแบบและจัดพิมพ์โดย

บริษัท อินทิเกรเต็ด โปรโมชัน เทคโนโลยี จำกัด
โทรศัพท์ 0-2585-2076, 0-2586-0837, 0-2913-7761-2
โทรสาร 0-2913-7763

คำนำ

เป็นเวลาหนึ่งทศวรรษที่อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพได้ถือกำเนิดขึ้นมาในโลก ตลอดเวลาที่ผ่านมา อนุสัญญาฯ ได้ดำเนินบทบาทของตนต่อวัตถุประสงค์ในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ตลอดจนแบ่งปันผลประโยชน์อย่างยุติธรรมและเท่าเทียมอย่างดีที่สุด อนุสัญญาฯ ได้ให้โอกาสแก่ประเทศกำลังพัฒนาและองค์กรพัฒนาเอกชนในการดำเนินโครงการต่างๆ เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพในประเทศ และในภูมิภาค โดยมีกองทุนสิ่งแวดล้อมโลกให้การสนับสนุน

ประชาคมโลกเชื่อว่าการดำเนินงานตามกรอบของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพอย่างเข้มแข็ง จะช่วยให้โลกสามารถชะลอการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพลงบ้างแม้ไม่มากก็น้อย

แน่นอนว่าพร้อมๆ ไปกับประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ ประเทศไทยมีอาจจะเลยการก้าวให้ทันประชาคมโลกในเรื่องนี้ เพื่อส่งเสริมความแข็งแกร่งของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประเทศ ดังนั้นเพื่อเปิดประตูบานแรกแห่งความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในสาระของอนุสัญญาฯ และกระแสการอนุรักษ์ ตลอดจนความเคลื่อนไหวในการสนองตอบต่อพันธกรณีของอนุสัญญาฯ ในระดับโลก สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม จึงได้ถอดความเนื้อหาจากหนังสือ **Global Biodiversity Outlook** ทั้งนี้โดยได้รับอนุญาตจากสำนักเลขาธิการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ และเพิ่มเติมข้อมูลที่จำเป็นตลอดจนแทรกเนื้อหาของอนุสัญญาฯ เพื่อจัดทำเอกสารฉบับนี้ เผยแพร่ให้ความรู้ที่ถูกต้องและความเข้าใจที่กระจ่างชัดแก่สาธารณชน หนังสือชุด หนึ่งทศวรรษ อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ เล่ม 1 บรรยายถึงความเป็นมาและเนื้อหาของอนุสัญญาฯ อย่างละเอียด เล่ม 2 กล่าวถึงการดำเนินงานของอนุสัญญาฯ ในระยะเวลาที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ท่านผู้อ่านในหลายระดับ ทั้งที่ต้องการทราบถึงสถานการณ์โลก ในด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ที่สนใจในผลประโยชน์ที่จะได้รับจากความตกลงระหว่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อม ไปจนถึงผู้ริเริ่มเรียนรู้เกี่ยวกับความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ

สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม ขอขอบคุณคณะอนุกรรมการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพทุกท่าน ตลอดจนคณะทำงานชุดต่างๆ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ที่ได้ให้ความร่วมมือช่วยเหลือในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพด้วยดีตลอดมา

(นายเฉลิมศักดิ์ วานิชสมบัติ)

เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม

สารบัญ

ความนำ	5
 ต้นกำเนิดของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ	5
 ทรัพยากรการเงินสำหรับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมโลก	7
การเจรจาต่อรองเพื่อยกร่างอนุสัญญาว่าด้วย	
ความหลากหลายทางชีวภาพ	9
 การยกร่างเนื้อหาของอนุสัญญาฯ	9
 การเจรจาต่อรองเพื่อแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาของอนุสัญญาฯ	10
วัตถุประสงค์และวิถึทางสู่ความสำเร็จของอนุสัญญาฯ	11
 เจตนารมณ์ของอนุสัญญาฯ	11
 หลักการและวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฯ	13
โครงสร้างการบริหารของอนุสัญญาฯ	14
 พิธีสารคาร์ตาเฮนา ว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ	17
ระบบการตัดสินใจ	19
พันธกรณีของภาคีอนุสัญญาฯ	21
 กลยุทธ์และแนวทางระดับชาติ	21
 การจำแนกระบุและการติดตามตรวจสอบ	
ความหลากหลายทางชีวภาพ	22
 การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในถิ่นที่อยู่อาศัย	
ตามธรรมชาติ	23
 การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ	
นอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ	26
 การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน	26
 มาตรการเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์	
ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	27
 ความร่วมมือระหว่างประเทศทางวิชาการและวิทยาศาสตร์	28
 ผลประโยชน์ : การแบ่งปันและการเข้าถึง	30
การอนุวัติอนุสัญญาฯ	34
 ความร่วมมือ	34
 การประเมินความสำเร็จ	34
ข้อมูลเพิ่มเติม	36

ในการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (United Nations Conference on Environment and Development) หรือการประชุมสุดยอดด้านสิ่งแวดล้อม (Earth Summit) เมื่อวันที่ 5-14 มิถุนายน ค.ศ. 1992 ประเทศทั่วโลกได้ให้การรับรองอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ โดยมีทั้งสิ้น 157 ประเทศร่วมลงนามในขณะนั้น

อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพเป็นความตกลงด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศที่มีเจตนารมณ์ให้รัฐบาลทุกประเทศเคร่งครัดต่อการรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งหมายถึงว่า แม้มีความต้องการอย่างมากที่จะพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ แต่ก็ต้องไม่ละเลยการอนุรักษ์ธรรมชาติด้วย

อนุสัญญาฯ วาง**วัตถุประสงค์** 3 ประการ คือ เพื่ออนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และเพื่อแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม

อนุสัญญาฯ ยืนยันชัดเจนว่า ภาคีมีอำนาจอธิปไตยที่จะใช้ทรัพยากรของตน ตามนโยบายสิ่งแวดล้อมของแต่ละประเทศ และตามความรับผิดชอบของประเทศ โดยไม่ทำความเสียหายให้แก่สิ่งแวดล้อมของประเทศอื่น

อนุสัญญาฯ ฉบับนี้ เป็นอนุสัญญานานาชาติฉบับแรกที่**ครอบคลุมการอนุรักษ์ทั้งพันธุกรรม ชนิดพันธุ์ และระบบนิเวศ** อนุสัญญาฯ อื่นๆ ที่มีมาก่อนหน้านี้ บางให้การคุ้มครองเฉพาะชนิดพันธุ์ และบางให้การคุ้มครองเฉพาะระบบนิเวศประเภทใดประเภทหนึ่ง

เนื้อหาของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ มีลักษณะเป็นกรอบนโยบายที่กว้าง ซึ่งในการดำเนินงานแต่ละประเทศจะ**ต้องจัดทำนโยบาย มาตรการ และแผนการดำเนินงานขึ้นเอง** ดังนั้น อนุสัญญาฯ จึงได้เตรียมกลไกการเงิน ซึ่งคือ **กองทุนสิ่งแวดล้อมโลก** ไว้สนับสนุนการดำเนินงานดังกล่าวของ ประเทศกำลังพัฒนา เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลดังวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฯ

อนุสัญญาฯ ได้**มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม ค.ศ. 1993** และได้มีการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ (Conference of the Parties) ไปแล้วหกสมัยสามัญ และหนึ่งสมัยวิสามัญ ขณะนี้ (มกราคม ค.ศ. 2002) มี**ภาคี 182 ประเทศ**

ต้นกำเนิดของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ

ประชาคมโลกได้จัดตั้งกฎระเบียบและจารีตประเพณีเพื่อให้การใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอยู่ในขอบเขตโดยหลีกเลี่ยงการทำลายทรัพยากรมาเป็นเวลานานแล้ว ในวาระของการเจรจาระหว่างประเทศที่มีแง่มุมเกี่ยวกับการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพมาตั้งแต่ ค.ศ. 1993 แต่ทว่าความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในระยะต้นๆ จะมุ่งเน้นความวิตกกังวลไปที่การควบคุมการใช้ประโยชน์ชนิดพันธุ์มากกว่าเรื่องอื่น

ความพยายามในปัจจุบันที่จะจัดการความหลากหลายทางชีวภาพทั่วโลก มีต้นกำเนิดมาตั้งแต่ **การประชุมแห่งสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมมนุษย์** (UN Conference on Human Environment) ซึ่งจัดขึ้นที่กรุงสตอกโฮล์ม ใน ค.ศ. 1972 ซึ่งได้ระบุอย่างชัดเจนว่าการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ มีลำดับความสำคัญสูง แผนปฏิบัติการในการพัฒนาโปรแกรมและลำดับความสำคัญที่ได้รับการรับรองในปี ค.ศ. 1973 ในการประชุมสมัยแรกของสภาบริหารของโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UNEP) ระบุว่า “การอนุรักษ์ธรรมชาติ, สัตว์ป่า และพืชป่า, และทรัพยากรพันธุกรรม มีลำดับความสำคัญสูง”

ในทศวรรษเดียวกันนั้น ได้มีอนุสัญญาและความตกลงระหว่างประเทศในระดับภูมิภาคอื่นๆ ถือกำเนิดขึ้นสืบเนื่องมาจากการที่ประชาคมโลกได้ตระหนักมากยิ่งขึ้นถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ในเวทีระหว่างประเทศ อนุสัญญาดังกล่าวได้แก่

 ค.ศ. 1971 อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ (the Convention on Wetlands International Importance Especially as Waterfowl Habitat)

 ค.ศ. 1972 อนุสัญญาว่าด้วยมรดกโลก (Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage)

 ค.ศ. 1973 อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดพันธุ์สัตว์และพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora)

 ค.ศ. 1979 อนุสัญญาว่าด้วยชนิดพันธุ์ที่อพยพย้ายถิ่น (the Convention on Migratory Species of Wild Animals)

ในทศวรรษที่ 1980 เป็นที่ปรากฏเด่นชัดว่าการอนุรักษ์แบบเดิมเพียงลำพัง ไม่อาจหยุดยั้งอัตราการสูญเสียมความหลากหลายทางชีวภาพทั่วโลกได้ จึงมีการเสนอแนวทางใหม่ขึ้นมาเพื่อแก้ไขความล้มเหลวในการจัดการสิ่งแวดล้อมมนุษย์ และเพื่อบรรลุถึงความสำเร็จในการพัฒนามนุษย์ให้เท่าเทียมกัน ปฏิญญาที่สำคัญในระยะนั้น ได้แก่ **กลยุทธ์การอนุรักษ์โลก** (World Conservation Strategy) ค.ศ. 1980 และข้อมติของคณะมนตรีทั่วไปของสหประชาชาติว่าด้วย **กฎบัตรแห่งโลกเพื่อธรรมชาติ** (World Charter for Nature) ค.ศ. 1982 ซึ่งได้เน้นถึงปัญหาท้าทายที่ประชาคมโลกเผชิญอยู่

ในปี ค.ศ. 1983 คณะมนตรีทั่วไปแห่งสหประชาชาติได้เห็นชอบให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการพิเศษที่เป็นอิสระเพื่อรายงานถึงประเด็นสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา รวมถึงจัดทำกลยุทธ์สำหรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนเสนอด้วย ในปี ค.ศ. 1987 รายงานของคณะกรรมการโลกว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (World Commission on Environment and Development) ที่มีชื่อว่า **“อนาคตของเราด้วยกัน”** (Our Common Future) (หรืออีกชื่อหนึ่งว่ารายงานบรันด์แลนด์ the Brundtland Report) เสนอว่าปัญหาท้าทายเกี่ยวกับการหาแนวทางพัฒนาอย่างยั่งยืนน่าจะเป็น “แรงกระตุ้น” หรือที่จริงเป็น “อาณัติ” ให้แสวงหาการแก้ไขปัญหาแบบพหุภาคี และระบบความร่วมมือที่ปรับ

โครงสร้างใหม่ ปัญหาท้าทายนี้ไม่คำนึงถึงการแบ่งแยกทางพรมแดนประเทศ ความแตกต่างทางสภาพเศรษฐกิจ และความไม่เห็นพ้องต้องกันกับแนวความคิดทางวิทยาศาสตร์

นักวิทยาศาสตร์ ผู้กำหนดนโยบาย และสาธารณชนเห็นพ้องต้องกันมากขึ้นว่าต้องมองชีวาลัยนี้เป็นระบบเดียว และการอนุรักษ์ต้องการปฏิบัติการแบบพหุภาคี เนื่องจากปัญหาสิ่งแวดล้อมไม่สามารถแก้ไขโดยประเทศใดประเทศหนึ่งหรือแม้แต่กลุ่มประเทศในภูมิภาคใดๆ เพียงลำพัง

ในปลายทศวรรษที่ 1980 การเจรจาต่อรองระหว่างประเทศได้ดำเนินไปจนกระทั่งสามารถทำให้เกิดการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (United Nations Conference on Environment and Development-UNCED) หรือการประชุมสุดยอดด้านสิ่งแวดล้อม (Earth Summit) ณ นครริโอ เดอ จาเนโร เมื่อวันที่ 5-14 มิถุนายน ค.ศ. 1992 ในการประชุมนี้ได้มีการรับรอง

แผนปฏิบัติการ 21 (Agenda 21) หรือที่จริงคือโปรแกรมการปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Programme of Action for Sustainable Development) สำหรับศตวรรษที่ 21

ปฏิญญาแห่งริโอ ว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (the Rio Declaration on Environment and Development) และ

แถลงการณ์ว่าด้วยหลักการป่าไม้ (the Statement of Forest Principles)

และเปิดให้มีการลงนามรับรองอนุสัญญาระหว่างประเทศ สองฉบับคือ

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change) และ

อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (the Convention on Biological Diversity)

ทรัพยากรการเงินสำหรับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมโลก

ในระยะเวลาเดียวกันนั้นประชาคมโลกมีความสนใจในกลไกระหว่างประเทศที่มีไว้สำหรับให้ทุนทางสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น ในสภาวะวิกฤตทางหนี้สินซึ่งประเทศส่วนใหญ่ประสบอยู่ เงินทุนหมุนเวียนในภาคพาณิชย์ที่จะมาใช้ในการลงทุนพัฒนาได้ มีจำกัด บทบาทของความช่วยเหลือพหุภาคีจึงมีความสำคัญมากขึ้นในการเจรจาหรือเพื่อปรับระยะเวลาการหมุนเวียนสะพัดทางการเงินและหนี้สินในขณะเดียวกันนั้นความวิตกห่วงใยเกี่ยวกับกองทุนใหม่ที่มีไว้สำหรับแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมได้เพิ่มมากขึ้นโดย

รายงานบรรณคดีลันด์ได้เสนอให้มีการเพิ่มการสนับสนุนทางการเงินจากแหล่งเงินระหว่างประเทศมากยิ่งขึ้น

พิธีสารมอนทรีออล (1987) ว่าด้วยสารที่ทำให้เกิดการร่อยหรอของชั้นโอโซน (Montreal Protocol on Substances that Deplete the Ozone Layer) ได้จัดตั้งกลไกการเงินเพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินและทางวิชาการแก่ภาคีที่เหมาะสมเพื่อลดสารคลอโรฟลูออโรคาร์บอน (chloro-fluorocarbons-CFCs)

หลักการค้าการยกหนี้ให้แก่ผู้อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (debt-for-nature swaps) ที่อาจส่งเสริมสถานการณ์ที่ทั้งสองฝ่ายได้รับผลประโยชน์ ไม่มีใครเสียเปรียบ ('win-win' situation) ที่ยอมให้ประเทศกำลังพัฒนาผ่อนคลายนโยบายหนี้สินโดยใช้เงินสนับสนุนการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมแทน

มีหลายข้อเสนอโครงการเพื่อจัดทำกองทุนและกลไกการเงิน ประเทศผู้บริจาคมีความพร้อมน้อยที่จะให้เงินเพิ่มเติมแก่กองทุน และความตั้งใจที่จะสนับสนุนระหว่างประเทศแห่งใหม่ยิ่งต่ำลงไปใหญ่ แต่อย่างไรก็ตามทำให้ประชาคมโลกเกิดความตระหนักในหลักการที่**ว่าจำเป็นต้องจัดหาทุนเพิ่มเติมทางสิ่งแวดล้อมแก่ประเทศกำลังพัฒนา** ในระหว่างปี ค.ศ. 1989-1990 ได้มีการ

หารือภายในกรอบงานของคณะกรรมการพัฒนาของธนาคารโลก (World Bank's Development Committee) เกี่ยวกับกลไกการให้ทุนสำหรับประเด็นสิ่งแวดล้อม ปลายปี ค.ศ. 1990 ได้มีความตกลงเกี่ยวกับการจัดตั้งกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (Global Environment Facility-GEF) ภายใต้ความตกลงไตรภาคีระหว่างธนาคารโลก (World Bank), โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) และโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UNEP) กองทุนสิ่งแวดล้อมโลกจะเป็นการริเริ่มนำร่องสำหรับคุ้มครองสิ่งแวดล้อมโลก ทุนให้เปล่าและทุนในลักษณะผ่อนปรนที่เบิกจ่ายออกไปจะต้องเสริมกับความช่วยเหลือทางการพัฒนาที่มีอยู่เดิม โดยครอบคลุมค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมที่เรียกกันว่า "ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นที่ได้รับการตกลงแล้ว" ('agreed incremental costs') ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อโครงการพัฒนาระดับชาติ, ระดับภูมิภาค หรือระดับโลกมีเป้าหมายสนองต่อวัตถุประสงค์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมโลก

กองทุนสิ่งแวดล้อมโลกได้กำหนดหัวข้อที่เน้นใน 4 เรื่อง ซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพเป็นหนึ่งในนั้น (เรื่องอื่นได้แก่การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ น่านน้ำสากล และการลดลงของชั้นโอโซนโลก) หนึ่งในการริเริ่มแรกๆ ที่ดำเนินการภายใต้ระบอบนำร่องในแผนการสนับสนุนการเตรียมการศึกษาคความหลากหลายทางชีวภาพในประเทศ (Biodiversity Country Study) แก่ 24 ประเทศกำลังพัฒนาและประเทศที่อยู่ในระหว่างการเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจ วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้คือ

เพื่อรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อผลักดันให้เกิดกระบวนการจัดทำกลยุทธ์, แผนหรือโปรแกรมระดับชาติ สำหรับอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

เพื่อผสมผสานกิจกรรมเหล่านี้เข้ากับแผนโปรแกรม หรือนโยบายของภาคกิจกรรมอื่น หรือเข้ากับแผนโปรแกรม หรือนโยบายร่วมระหว่างภาคกิจกรรม

ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเฉพาะตามข้อเรียกร้องของมาตรา 6 ให้แต่ละประเทศมีกลยุทธ์ความหลากหลายทางชีวภาพระดับชาติและเพื่อผสมผสานการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เข้าสู่ทุกภาคกิจกรรมของการวางแผนระดับชาติ และในมาตรา 7 เพื่อจำแนกองค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพที่สำคัญสำหรับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1980 สหพันธ์อนุรักษ์แห่งโลก (IUCN) ได้ดำเนินความพยายามในการแสวงหาความเป็นไปได้ที่จะมีความตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติใหม่ขึ้นมาอีกฉบับหนึ่งในระหว่างปี ค.ศ. 1984-1989 สหพันธ์ฯ ได้เตรียมร่างมาตราต่างๆ ที่จะบรรจุเข้าในความตกลงที่ว่านี้ ร่างมาตราต่างๆ นี้เน้นไปที่ปฏิบัติการระดับโลกที่ต้องการเพื่อยุติการสูญพันธุ์ ความหลากหลายทางชีวภาพในระดับพันธุกรรม ชนิดพันธุ์ และระบบนิเวศ และเน้นที่การอนุรักษ์ในถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ (*in-situ* conservation) ภายในและนอกพื้นที่คุ้มครอง ร่างฉบับนี้มีข้อกำหนดสำหรับกลไกการจัดหาทุนให้เพื่อแบ่งปันภาระการอนุรักษ์ระหว่างประเทศพัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนาด้วย

การยกร่างเนื้อหาของอนุสัญญา

ในปี ค.ศ. 1987 สภาบริหาร (Governing Council) ของโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งประชาชาติ (UNEP) ได้จัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจผู้เชี่ยวชาญว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Ad Hoc Working Group of Experts on Biological Diversity) เพื่อศึกษา “ความปรารถนาของประชาคมโลกและรูปแบบที่เป็นไปได้ที่จะจัดทำอนุสัญญารวมขึ้นฉบับหนึ่งเพื่อสนับสนุนกิจกรรมที่กำลังดำเนินอยู่ในปัจจุบัน และเพื่อระบุถึงประเด็นอื่นที่อนุสัญญานี้ครอบคลุมไปถึงได้”

คณะทำงานดังกล่าวสรุปว่า สิ่งที่อนุสัญญาในระดับโลกและระดับภูมิภาคมากมายระบุถึงหลายแง่มุมภายใต้เรื่องเดียวกันคือ **ความหลากหลายทางชีวภาพ** จุดเน้นเป็นพิเศษและบทบาทหน้าที่ของอนุสัญญาเหล่านี้ไม่สามารถประกอบกันขึ้นเป็นระบบที่สามารถให้ความมั่นใจแก่ประชาคมโลกว่าจะมีการอนุรักษ์ความหลากหลายของโลกอย่างแท้จริง อีกนัยหนึ่งคณะทำงานฯ ได้สรุปว่าการจัดทำความตกลงรวมขึ้นมาเพื่อดึงเอาความตกลงที่มีอยู่แล้วมารวมกันหรือเสริมความแข็งแกร่งให้แก่ความตกลงดังกล่าวนั้น **เป็นไปได้** ทางกฎหมายและวิชาการ ต่อมาในปี ค.ศ. 1990 คณะทำงานได้บรรลุถึงการเห็นพ้องต้องกันว่า **มีความต้องการความตกลงใหม่** ระดับโลกว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพในรูปแบบของอนุสัญญาที่วางกรอบงานเพื่อเสริมกับอนุสัญญาอื่นที่มีอยู่แล้ว

มีการขยายขอบเขตของอนุสัญญาดังกล่าวเพื่อให้รวมถึงทุกแง่มุมของความหลากหลายทางชีวภาพรวมทั้ง

- การอนุรักษ์ในถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติและการอนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติของชนิดพันธุ์ป่าและชนิดพันธุ์เพาะเลี้ยง/เพาะปลูก

- การใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน

- การเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรมและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องรวมถึงเทคโนโลยีชีวภาพ

- การเข้าถึงผลประโยชน์ที่ได้รับจากเทคโนโลยีดังกล่าว ความปลอดภัยทางชีวภาพและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม (LMOs) และ

 การเตรียมพร้อมสำหรับการสนับสนุนทางการเงินทั้งใหม่และเพิ่มเติม

การเจรจาต่อรองเพื่อแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาของอนุสัญญา

ในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1991 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้กลายเป็นคณะกรรมการ-
ธิการเจรจาต่อรองระหว่างรัฐบาลสำหรับอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทาง
ชีวภาพ (Intergovernmental Negotiating Committee of a
Convention on Biological Diversity-INC) ซึ่งคณะกรรมการนี้ได้
ดำเนินการประชุมเพื่อเจรจาต่อรอง 7 ครั้ง มุ่งเน้นเพื่อให้อนุสัญญา ได้รับการ
รับรองทันเวลาเพื่อให้ประเทศต่างๆ ได้ลงนามในการประชุมสุดยอดสิ่งแวดล้อม
โลกในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1992

ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฯ กับประเด็นที่เกี่ยวข้อง
กับการค้า, การเกษตร, และกับภาคกิจกรรมเทคโนโลยีชีวภาพ เป็นประเด็น
หลักในใจของผู้เจรจาต่อรอง ความแปลกใหม่ของอนุสัญญาฯ อยู่ที่ว่าได้ตระหนัก
ถึงว่าหากจะให้บรรลุวัตถุประสงค์แล้ว อนุสัญญาฯ ต้องการให้ความมั่นใจจากระบบ
กฎหมายอื่นได้ให้การยอมรับและคำนึงถึงวัตถุประสงค์เหล่านี้ด้วย ซึ่งรวมถึง

 ระเบียบการค้าที่จะมีผลบังคับใช้ในปี ค.ศ. 1994 ภายใต้องค์การการ
ค้าโลก

 ระเบียบทั่วโลกว่าด้วยทรัพยากรพันธุกรรมพืช ขององค์การอาหารและ
การเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) โดยเฉพาะข้อถือปฏิบัติระหว่างประเทศ
ว่าด้วยทรัพยากรพันธุกรรมพืชที่ได้รับการรับรองเมื่อปี ค.ศ. 1983 และ

 อนุสัญญาว่าด้วยกฎหมายทางทะเล ของสหประชาชาติ ซึ่งรับรองเมื่อปี
ค.ศ. 1982 และมีผลบังคับใช้เมื่อปี ค.ศ. 1994

ผู้เข้าร่วมประชุมเจรจาต่อรองในอนุสัญญาฯ ฉบับนี้ เช่นเดียวกับผู้เข้าร่วม
ประชุมเจรจาต่อรองในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพ
ภูมิอากาศ ซึ่งดำเนินการคู่ขนานกันไป ได้สำนึกว่ากำลังจัดทำอนุสัญญาด้าน
สิ่งแวดล้อมรุ่นใหม่อยู่ อนุสัญญาเหล่านี้ตระหนักกว่าปัญหาที่ต้องการแก้ไขนี้
เกิดจากผลกระทบสะสมของกิจกรรมพัฒนาเศรษฐกิจและจากแนวโน้มการผลิต
และการบริโภคของโลก อนุสัญญาทั้งสองได้ตระหนักถึงว่าหากจะให้การดำเนินงาน
ตามอนุสัญญาที่มีประสิทธิผลแล้วจะต้องให้ความมั่นใจว่ามีการคำนึงถึงวัตถุประสงค์
ทางความหลากหลายทางชีวภาพและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ใน
นโยบายและแผนระดับชาติของทุกภาคกิจกรรม, ในกฎระเบียบระดับชาติและ
กรอบกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง, ในการปฏิบัติงานของภาคเศรษฐกิจ
ที่เกี่ยวข้อง และโดยประชาชนของประเทศ ผ่านการส่งเสริมความเข้าใจและ
การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

เนื้อหาของอนุสัญญาฯ ได้รับการรับรอง ณ กรุงไนโรบี เมื่อวันที่ 22
พฤษภาคม ค.ศ. 1992 ในระหว่างวันที่ 5-14 มิถุนายน ค.ศ. 1992 อนุสัญญาฯ
ได้รับการลงนาม ณ กรุงริโอ เดอ จาเนโร จาก 156 ประเทศ และหนึ่งองค์การ-
ผลงานทางเศรษฐกิจ คือ สหภาพยุโรป หลังจากนั้น 18 เดือน อนุสัญญาฯ มีผล
บังคับใช้เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม ค.ศ. 1993 จนถึงปัจจุบัน (มกราคม ค.ศ.
2002) มีภาคี 182 ประเทศ

อนุสัญญาฯ ด้วยความหลากหลายทางชีวภาพเป็นความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตที่**ครอบคลุมทุกแง่มุมทุกประเด็นอย่างกว้างขวาง** ที่สุดเท่าที่ประชาคมโลกได้เคยมีการรับรองความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพกันมา อนุสัญญาฯ ฉบับนี้ แสวงหาความร่วมมือที่จะอนุรักษ์ความหลากหลายของชีวิตบนพื้นพิภพในทุกระดับ ตั้งแต่พันธุกรรม ประชากร ชนิดพันธุ์ ไปจนถึงแหล่งที่อยู่อาศัย และระบบนิเวศ นอกจากนี้ อนุสัญญาฯ ยังให้ความมั่นใจว่าความหลากหลายนี้จะยังคงดำรงรักษาระบบเกื้อหนุนชีวิตของทั้งชีวลัยโลก

อนุสัญญาฯ ตระหนักว่าเป้าหมายทางสังคมและเศรษฐกิจ สำหรับการ ใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน และผลประโยชน์ที่ได้จากทรัพยากร พันธุกรรมเป็นหัวใจของกระบวนการพัฒนาอย่างยั่งยืนและตระหนักว่าการพัฒนา อย่างยั่งยืนนี้จะสนองต่อการสนับสนุนการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างแน่นอน

อนุสัญญาฯ คาดว่าการที่จะประสบความสำเร็จบรรลุถึงเป้าหมายได้จะต้อง ดำเนินงานให้มีความก้าวหน้าโดย

- 🐞 จะต้องใช้ความรู้ที่มีอยู่แล้วอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- 🐞 จะต้องมีความเข้าใจที่ลึกซึ้งกว่าเดิมเกี่ยวกับนิเวศวิทยามนุษย์และ ผลต่อสิ่งแวดล้อม และจะต้องสื่อสารกับระดับนโยบายได้
- 🐞 จะต้องประยุกต์ใช้การถือปฏิบัติและเทคโนโลยีที่อ่อนโยนต่อสิ่งแวดล้อม และ
- 🐞 จำเป็นต้องมีความร่วมมือทางวิชาการและการเงินระหว่างประเทศ

เจตนารมณ์ของอนุสัญญาฯ

หลักการขั้นมูลฐานของอนุสัญญาฯ ยังคงสอดคล้องกับหลักการของปฏิญญา ริโอ (Rio Agreements) อนุสัญญาฯ ได้เน้นว่าการอนุรักษ์ความหลากหลาย ทางชีวภาพเป็น**ความวิตกกังวลร่วมกันของมวลมนุษยชาติ** แต่ตระหนักว่า**ชาติ ต่างๆ ล้วนมีสิทธิอธิปไตยเหนือทรัพยากรชีวภาพของตน** และต่างต้องการ แก้ไขปัญหาการใช้ทรัพยากรชีวภาพเกินศักยภาพของธรรมชาติอันเนื่องมาจากการ พัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และความยากจน

ยืนยันว่าการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นความห่วงใยสนใจร่วมกันของมวลมนุษยชาติ
ยืนยันอีกว่ารัฐมีสิทธิอธิปไตยเหนือทรัพยากรชีวภาพของตน,
ยืนยันอีกว่ารัฐมีความรับผิดชอบต่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและต่อการใช้ทรัพยากรชีวภาพในแบบที่

ยั่งยืน

อารัมภบท

ในขณะที่ให้ความสำคัญลำดับแรกแก่การอนุรักษ์ในถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ (*in-situ*) อนุสัญญาฯ ได้ตระหนักถึงคุณประโยชน์ของมาตรการและสิ่งอำนวยความสะดวกนอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ (*ex-situ*) อันได้แก่ ธนาคารพันธุกรรม (*gene bank*) ส่วนพฤกษศาสตร์ และสวนสัตว์ที่สามารถอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน อนุสัญญาฯ ระบุว่าในกรณีที่เป็นไปได้ควรจัดตั้งและธำรงรักษาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการอนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ ในประเทศที่เป็นต้นกำเนิดของทรัพยากรพันธุกรรมซึ่งเป็นที่กังวลวิตกนั้น

นอกจากนี้รับทราบถึงความประสงค์พื้นฐานในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ คือ การอนุรักษ์ระบบนิเวศและแหล่งที่อยู่อาศัยในถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติและการธำรงรักษาและฟื้นฟูประชากรของชนิดพันธุ์ที่สามารถดำรงชีวิตอยู่รอดในสภาพแวดล้อมธรรมชาติ

นอกจากนี้รับทราบว่าการอนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ, โดยเฉพาะในประเทศแหล่งกำเนิด, มีบทบาทอย่างสำคัญยิ่ง

อารัมภบท

อนุสัญญาฯ ตระหนักว่าสาเหตุของการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพนั้นมีมากมาย แต่ทว่าส่วนใหญ่เป็นสาเหตุสืบเนื่องจากกิจกรรมพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ อันได้แก่ การเกษตร, การทำไม้, การประมง, การจัดหาแหล่งน้ำ, การขนส่งคมนาคม, การพัฒนาเมือง หรือการจัดการพลังงาน โดยเฉพาะกิจกรรมที่มุ่งเน้นการหาผลประโยชน์ระยะสั้นมากกว่าการทำให้เกิดผลประโยชน์อย่างยั่งยืนในระยะยาว ดังนั้นการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจและสถาบันจึงเป็นแกนหลักที่จะช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฯ วัตถุประสงค์ด้านการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพต้องสอดคล้อง ความต้องการและความวิตกห่วงใยของหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องจากชุมชนท้องถิ่นขึ้นไปจนถึงผู้บริหารระดับสูง

ความแปลกใหม่ของอนุสัญญาฯ คือการที่อนุสัญญาฯ ได้ตระหนักถึงระบบความรู้ทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฯ นับว่าเป็นครั้งแรกในเครื่องมือทางกฎหมายระหว่างประเทศ ที่อนุสัญญาฯ ตระหนักถึงความสำคัญของความรู้ทางชนบประเพณี ซึ่งรวมถึงความรู้ารวยความรู้, การประดิษฐ์คิดค้น, และการถือปฏิบัติของชุมชนพื้นเมืองและท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน อนุสัญญาฯ ได้เรียกร้องให้มีการประยุกต์ใช้ความรู้ดังกล่าวอย่างกว้างขวางโดยได้รับอนุญาตจากผู้ทรงความรู้ และโดยให้ผู้ทรงความรู้มีส่วนร่วม และจัดตั้งกรอบงานเพื่อให้ความมั่นใจว่าผู้ทรงความรู้ ได้รับการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการใช้ความรู้ทางชนบประเพณีนั้น

ตระหนักถึงการพึ่งพาอาศัยอย่างใกล้ชิดและตามชนบประเพณีเดิมของชุมชนพื้นเมืองและท้องถิ่น ซึ่งใช้ทรัพยากรชีวภาพในการดำเนินชีวิตตามชนบประเพณีเดิมและถึงความปลอดภัยในอันที่จะแบ่งปันอย่างเท่าเทียมซึ่งผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ประโยชน์ความรู้, ประดิษฐ์กรรมและการถือปฏิบัติที่สืบทอดมาตามประเพณีที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

อารัมภบท

อนุสัญญาฯ จึงมีได้เน้นที่แนวทางควบคุมดูแลแบบเดิมๆ ข้อกำหนดของอนุสัญญาฯ แสดงถึงเป้าหมายและนโยบายในภาพรวม โดยมีการดำเนินงานเฉพาะเรื่องที่ทำขึ้นโดยสอดคล้องกับสถานการณ์และสมรรถนะของแต่ละภาคีมากกว่าวางพันธกรณีที่แข็งแกร่งและบังคับ อนุสัญญาฯ ไม่ได้วางเป้าชัดเจน ไม่มีบัญชีรายการและไม่มีภาคผนวกของพื้นที่ใดๆ หรือชนิดพันธุ์ที่จะต้องคุ้มครอง ดังนั้นความรับผิดชอบที่จะกำหนดว่าจะดำเนินการตามข้อกำหนดส่วนใหญ่อย่างไรในระดับชาติขึ้นอยู่กับแต่ละภาคี

หลักการและวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฯ

อนุสัญญาฯ ยืนยันว่าภาคีมีอำนาจอธิปไตยในการใช้ทรัพยากรของตน ตามนโยบายสิ่งแวดล้อมของแต่ละประเทศ และตามความรับผิดชอบของประเทศ โดยไม่ทำความเสียหายให้แก่สิ่งแวดล้อมของประเทศอื่น

รัฐมี, โดยสอดคล้องกับกฎบัตรสหประชาชาติและหลักกฎหมายระหว่างประเทศ, สิทธิอธิปไตยที่จะใช้ทรัพยากรของตนตามนโยบายสิ่งแวดล้อมของตนเอง, และตามความรับผิดชอบเพื่อให้หลักประกันว่า กิจกรรมในความรับผิดชอบหรือในความควบคุมไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมของรัฐอื่นหรือของพื้นที่นอกเหนือเขตอำนาจของชาติ

มาตรา 3

วัตถุประสงค์อันเป็นหัวใจของอนุสัญญาฯ ด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ แผนปฏิบัติการ 21 และอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ คือเพื่อ **ส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน**

วัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฯ

- การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ
- การใช้ประโยชน์องค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพ
- การแบ่งปันอย่างยุติธรรมและเท่าเทียมซึ่งผลประโยชน์ที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรม

มาตรา 1 ระบุวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฯ ด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ อันได้แก่ การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ, การใช้ประโยชน์องค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และการแบ่งปันอย่างยุติธรรมและเท่าเทียมซึ่งผลประโยชน์ที่ได้

จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรม วัตถุประสงค์นี้ได้รับการถ่ายทอดไปสู่ภาระหน้าที่ที่ผูกพันในข้อกำหนดต่อไป

อนุสัญญาฯ ได้จัดตั้งองค์ประกอบทางการบริหารของความตกลงสิ่งแวดล้อมสมัยใหม่ไว้เป็นมาตรฐาน คือมี

- ❖ สภาบริหาร ได้แก่ สมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ
- ❖ สำนักเลขาธิการ
- ❖ คณะที่ปรึกษาทางวิทยาศาสตร์ วิชาการ และเทคโนโลยี
- ❖ กลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร
- ❖ กลไกการเงิน

บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานเหล่านี้คือ ทำให้พันธกรณีของอนุสัญญาฯ กลายมาเป็นแนวทาง/แผนงานที่เอื้ออำนวยและผลักดันให้ภาคีดำเนินการตามอนุสัญญาฯ

❖ **สมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ** (the Conference of the Parties-COP) เนื่องจากอนุสัญญาฯ เป็นมากกว่ากรอบความตกลงระหว่างประเทศ ข้อกำหนดหลายประการในอนุสัญญาฯ จึงต้องการการขยายความต่อไป เพื่อให้เกิดความกระจ่างในมาตรฐานที่ใช้เป็นแนวทางแก่ประเทศภาคีและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ การจัดทำพื้นฐานเหล่านี้ขึ้นอยู่กับข้อมติของสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ ซึ่งเป็นหน่วยงานบริหารของกระบวนการอนุสัญญาฯ บทบาทหน้าที่หลักของสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ คือทบทวนการดำเนินงานของอนุสัญญาฯ อย่างสม่ำเสมอ และดูแลการพัฒนารวมถึงการจัดตั้งหน่วยงานระดับรองตามที่ต้องการ สมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ ประชุมกันเป็นระยะและตั้งแต่ ค.ศ. 1994-2002 ได้ประชุมกันไป 6 ครั้งแล้ว ในการประชุมสมัยที่ 5 ใน ค.ศ. 2000 สมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ ได้มีมติให้ประชุมกันทุก 2 ปี

โดยนัยนี้สมัชชาภาคีจึงได้รับการจัดตั้งขึ้น การประชุมครั้งแรกของสมัชชาภาคีดังกล่าวต้องถูกเรียกประชุม โดยผู้อำนวยการบริหารโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ ภายในไม่เกินหนึ่งปีหลังจากอนุสัญญาฉบับนี้ มีผลบังคับใช้ ต่อจากนั้นการประชุมสามัญของสมัชชาภาคีดังกล่าวต้องมีขึ้นในช่วงระยะเวลาที่สม่ำเสมอ ซึ่งจะได้รับการพิจารณาจากสมัชชาภาคีในการประชุมครั้งแรก

มาตรา 23(1)

❖ **คณะที่ปรึกษาทางวิทยาศาสตร์ วิชาการ และเทคโนโลยี** (Subsidiary Body on Scientific, Technical and Technological Advice-SBSTTA) เป็นหน่วยงานสาขาหลักของสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ ได้รับมอบหมายให้เสนอการศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์ของความหลากหลายทางชีวภาพ, การศึกษาวิเคราะห์ประเภทของมาตรการที่สอดคล้องกับข้อกำหนดของอนุสัญญาฯ และให้คำปรึกษาสำหรับทุกปัญหาของสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ คณะที่ปรึกษาทางวิทยาศาสตร์ฯ ได้ประชุมไปแล้ว 7 ครั้ง ในปี ค.ศ. 1995-2001 และในอนาคตจะประชุมกัน 2 ครั้ง ก่อนการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ แต่ละครั้ง

ภายใต้อำนาจและโดยสอดคล้องกับแนวทางที่ได้วางไว้โดยสมัชชาภาคีและตามคำร้องขอ คณะที่ปรึกษานี้ก็ต้อง
เสนอการศึกษาทางวิทยาศาสตร์และวิชาการเกี่ยวกับสถานภาพความหลากหลายทางชีวภาพ
เตรียมการศึกษาทางวิทยาศาสตร์และวิชาการเกี่ยวกับผลของมาตรการประเภทต่างๆ ที่ดำเนินการโดยสอดคล้องกับ
ข้อกำหนดของอนุสัญญา

จำแนกระบบเทคโนโลยีซึ่งริเริ่มสร้างสรรค์, เทคโนโลยีมีประสิทธิภาพและเทคโนโลยีสุดยอดและเคล็ดลับความรู้เกี่ยวกับ
การอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนและแนะนำเกี่ยวกับวิถีทางและรูปแบบการส่งเสริมการพัฒนาและ/
หรือการถ่ายทอดเทคโนโลยีดังกล่าว

ให้คำแนะนำเกี่ยวกับโปรแกรมทางวิทยาศาสตร์และความร่วมมือระหว่างประเทศในการวิจัยและการพัฒนาเกี่ยวกับการ
อนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน, และ

ตอบสนองต่อคำถามทางวิทยาศาสตร์, วิชาการ, เทคโนโลยีและวิธีการ ซึ่งสมัชชาภาคี และคณะกรรมการของสมัชชา
ภาคีอาจจะเสนอต่อหน่วย

มาตรา 25(2) (a) (b) (c) (d) (e)

สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ (a Secretariat) บทบาทหน้าที่

หลักของสำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ เพื่อเตรียมการประชุมและให้บริการต่างๆ
แก่ สมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ คณะที่ปรึกษาทางวิทยาศาสตร์ฯ และหน่วยอื่นๆ ของ
อนุสัญญาฯ และประสานงานกับองค์กรระหว่างประเทศอื่น สำนักเลขาธิการ
อนุสัญญาฯ เป็นหน่วยงานที่โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UNEP)
จัดทำให้และสนับสนุน มีสำนักงานตั้งอยู่ในนครมอนทรีออล ประเทศแคนาดา

โดยนัยนี้สำนักเลขาธิการจึงได้รับการจัดตั้งขึ้น บทบาทหน้าที่ของสำนักเลขาธิการจัดตั้ง

เพื่อจัดและให้บริการสำหรับการประชุมของสมัชชาภาคีดังกล่าวในมาตรา 23

เพื่อปฏิบัติหน้าที่ ตามที่ได้รับมอบหมายจากพิธีสารใดๆ

เพื่อเตรียมรายงาน เกี่ยวกับการบริหารตามภาระหน้าที่ของตนภายใต้อนุสัญญาฉบับนี้ และเสนอรายงานนั้นต่อ
สมัชชาภาคี

เพื่อประสานงานกับองค์การระหว่างประเทศอื่นที่เกี่ยวข้องและ, โดยเฉพาะเข้าดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารและ
การทำสัญญา ซึ่งอาจจำเป็นในการแบ่งเบาภาระหน้าที่ของตนอย่างมีประสิทธิภาพ, และ

เพื่อปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ซึ่งอาจได้รับมอบหมายจากสมัชชาภาคี

มาตรา 24(1) (a) (b) (c) (d) (e)

กลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร (Clearing House Mechanism- CHM) อนุสัญญาฯ ได้จัดตั้งกลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อส่งเสริมและ

เอื้ออำนวยความร่วมมือทางวิชาการและวิทยาศาสตร์ตาม มาตรา 18 ระยะนำร่อง
ของกลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ได้เริ่มตั้งแต่ ค.ศ. 1996-1998 หลังจาก
ได้ประเมินผลการดำเนินงานแล้ว สมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ ได้เห็นชอบทั้งแผนกลยุทธ์
และโปรแกรมงานของกลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่มีกำหนดถึงปี ค.ศ.
2004

สมัชชาภาคี, ในการประชุมครั้งแรก, จะต้องกำหนดว่าจะจัดตั้งกลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและเทคนิคอย่างไร เพื่อส่งเสริมและเอื้ออำนวยแก่ความร่วมมือทางวิชาการและวิทยาศาสตร์

มาตรา 18(3)

กลไกการเงิน อนุสัญญาฯ ได้จัดตั้งกลไกการเงิน (financial mechanism) สำหรับจัดหาทรัพยากรให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาเพื่อดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฯ กลไกการเงินนี้ดำเนินงานโดยกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (GEF) และดำเนินบทบาทหน้าที่ภายใต้อำนาจและคำแนะนำของสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ และมีภาระหน้าที่ต่อสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ

จักต้องมีกลไกสำหรับข้อกำหนดของทรัพยากรการเงินแก่ภาคีประเทศกำลังพัฒนา, ตามความมุ่งหมายของอนุสัญญาฉบับนี้ บนพื้นฐานของการให้เปล่าหรือให้แบบผ่อนปรน ซึ่งสิ่งที่จำเป็นดังบรรยายในมาตรานี้ กลไกจักมีบทบาทหน้าที่ภายใต้ขอบเขตอำนาจและการแนะนำของสมัชชาภาคีและจักมีภาระที่ต้องชี้แจงการดำเนินงานต่อสมัชชาภาคี ทั้งนี้ตามความมุ่งหมายของอนุสัญญาฉบับนี้ การดำเนินการของกลไกจักกระทำโดยสถาบัน ดังที่สมัชชาได้มีมติแต่งตั้งในการประชุมครั้งแรกตามความมุ่งหมายของอนุสัญญาฉบับนี้ สมัชชาภาคีจักกำหนดนโยบาย, กลยุทธ์, ลำดับความสำคัญของโปรแกรมและกฎเกณฑ์สำหรับความเหมาะสม ที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรนั้น ในการบริจาดควรพิจารณาถึงความต้องการในเรื่องความคาดหวังได้, ความพอเพียง และการหมุนเวียนทันเวลา ของเงินทุนตั้งได้อ้างถึงในมาตรา 20 ทั้งนี้ โดยสอดคล้องกับปริมาณทรัพยากรที่ต้องการ ซึ่งสมัชชาภาคีจะกำหนดเป็นระยะ และความสำคัญของการแบ่งปันบริการระหว่างประเทศผู้บริจาด ดังระบุในรายการที่อ้างถึงในมาตรา 20, วรศด 2 การบริจาดโดยสมัครใจอาจกระทำได้ โดยภาคีประเทศพัฒนาแล้ว และโดยประเทศอื่นและแหล่งอื่น กลไกจักดำเนินการภายในระบบการปกครองที่เป็นประชาธิปไตยและโปร่งใส

มาตรา 21(1)

กิจกรรมของกองทุนสิ่งแวดล้อมโลกดำเนินโดยโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UNEP) และธนาคารโลก (World Bank) ภายใต้ข้อกำหนดของอนุสัญญาฯ ประเทศพัฒนาแล้วต้องจัดหาทรัพยากรการเงินใหม่และเพิ่มเติมเพื่อช่วยให้ภาคีประเทศกำลังพัฒนาได้สนองต่อค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นอย่างเต็มที่ (full incremental cost) ตามที่ได้ตกลงไว้ สำหรับการอนุรักษ์พันธุกรรมของอนุสัญญาฯ ตามมาตรา 20 และตามข้อกำหนดที่ให้กองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (GEF) จัดหาทรัพยากรให้ภาคีประเทศต่างๆ ภาคีเหล่านี้อาจให้ทรัพยากรการเงินผ่านช่องทางทวิภาคีและพหุภาคี

ภาคีประเทศที่พัฒนาแล้ว จักจัดหาทรัพยากรการเงิน ทั้งที่ใหม่และเพิ่มเติมเพื่อ อำนวยให้ภาคีประเทศที่กำลังพัฒนาได้ชำระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นครบเต็มจำนวนตามที่ตกลงไว้ เพื่อการดำเนินมาตรการให้บรรลุผลสำเร็จตามข้อผูกพันของอนุสัญญาฉบับนี้ และเพื่อให้ได้รับผลประโยชน์จากบทบัญญัติของอนุสัญญาฯ ซึ่งมีค่าใช้จ่ายที่ตกลงกันระหว่างภาคีประเทศกำลังพัฒนา กับสถาบันตามที่ได้อ้างถึงในมาตรา 21, ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับนโยบาย, กลยุทธ์, ลำดับความสำคัญของโปรแกรม, และกฎเกณฑ์ความเหมาะสม และรายการระบุค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น ซึ่งสมัชชาภาคีได้จัดทำขึ้น

มาตรา 20(2)

ภาคีประเทศพัฒนาแล้วอาจให้, และภาคีประเทศกำลังพัฒนาจักใช้ให้เป็นประโยชน์, ทรัพยากรการเงิน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามอนุสัญญาฉบับนี้ โดยผ่านช่องทางแบบทวิภาคี, ภูมิภาคหรือพหุภาคีอื่นๆ ด้วย

มาตรา 20(3)

สมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ, หากจำเป็น, สามารถที่จะจัดตั้งคณะทำงานขึ้นทำงานระหว่างสมัยประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ และคณะที่ปรึกษาทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้คำแนะนำเสนอต่อคณะที่ปรึกษาทางวิทยาศาสตร์ และสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ คณะทำงานที่ประกอบด้วยผู้แทนจากทุกประเทศและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

🌿 คณะทำงานเฉพาะกิจว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ (Open ended Ad Hoc Working Group on Biosafety) ประชุมไปแล้ว 6 ครั้ง ระหว่างปี ค.ศ. 1996-1999

🌿 การประชุมเชิงปฏิบัติการว่าด้วยความรู้ตามชนบประเพณี และความหลากหลายทางชีวภาพ (Workshop on Traditional Knowledge and Biological Diversity) ประชุมในปี ค.ศ. 1997

🌿 การประชุมระหว่างสมัยว่าด้วยการปฏิบัติการของอนุสัญญาฯ (Intersessional Meeting on the Operations of the Convention) ประชุมในปี ค.ศ. 1999

🌿 คณะทำงานเฉพาะกิจว่าด้วยมาตรา 8 (j) และข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง (Ad Hoc Working Group on Article 8 (j) and Related Provisions) ประชุมในปี ค.ศ. 2000 และจะประชุมอีกครั้งในปี ค.ศ. 2002

🌿 คณะทำงานเฉพาะกิจว่าด้วยการเข้าถึงและการแบ่งปันผลประโยชน์ (Ad Hoc Open-ended Working Group on Access and Benefit Sharing) ประชุมในปี ค.ศ. 2001

🌿 การประชุมระหว่างสมัยว่าด้วยแผนกลยุทธ์ (Intersessional Meeting on the Strategic Plan) ประชุมในปี ค.ศ. 2001

🌿 **พิธีสารคาร์ตาเฮน่า ว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ**

มาตรา 19 (3) ของอนุสัญญาฯ เรียกร้องให้ภาคี พิจารณาความต้องการสำหรับรูปแบบของพิธีสาร โดยจัดวางขั้นตอนวิธีที่เหมาะสม ซึ่งรวมทั้งโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเห็นชอบที่ได้แจ้งล่วงหน้า ในเรื่องเกี่ยวกับการขนย้าย การดูแล และการใช้ประโยชน์อย่างปลอดภัย ซึ่งสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงอันเป็นผลมาจากเทคโนโลยีชีวภาพ อันอาจมีผลเสียต่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

ภาคีจำเป็นต้องพิจารณาถึงความจำเป็นที่จะต้องมีพิธีสารและรูปแบบของพิธีสาร โดยจัดวางระเบียบ วิธีการที่เหมาะสม ซึ่งรวมทั้ง, โดยเฉพาะอย่างยิ่ง, การเห็นชอบที่ได้แจ้งล่วงหน้าในเรื่องเกี่ยวกับการถ่ายทออย่างปลอดภัย การดูแล และการใช้ประโยชน์สิ่งมีชีวิตที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงอันเป็นผลมาจากเทคโนโลยีชีวภาพอันอาจมีผลเสียต่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

มาตรา 19(3)

ในการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ 2 ที่ประชุมได้จัดตั้งกระบวนการเจรจาต่อรองและคณะทำงานเฉพาะกิจว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ ซึ่งได้ประชุม 5 ครั้ง ในระยะปี ค.ศ. 1996-1999 เพื่อยกร่างพิธีสาร ร่างพิธีสารนี้

ได้รับการเสนอต่อสมัชชาภาคีอนุสัญญา ในการประชุมสมัยพิเศษที่จัดขึ้น ณ นครคาร์ตาเฮนา (Cartagena) ประเทศโคลัมเบีย ในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1999 และ ณ นครมอนทรีออล ประเทศแคนาดา ในเดือนมกราคม ค.ศ. 2000 และในที่สุดในวันที่ 29 มกราคม ค.ศ. 2000 เนื้อหาของพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพได้รับการรับรอง พิธีสารได้รับการเปิดให้ลงนาม ระหว่างการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญา สมัยที่ 5 ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 2000 ซึ่งมีผู้ลงนามรับรอง 68 ประเทศ พิธีสารจะมีผลบังคับใช้หลังจากมีภาคีให้สัตยาบันแล้ว 50 ประเทศ

สมัชชาภาคีอนุสัญญา จะทำหน้าที่เป็นที่ประชุมของภาคีพิธีสาร แต่การประชุมต่างๆ จะแยกออกต่างหาก และภาคีของอนุสัญญา ที่เป็นภาคีพิธีสารเท่านั้นที่จะมีมติภายใต้พิธีสารได้ ประเทศที่มีใช้ภาคีอนุสัญญา ไม่สามารถเป็นภาคีพิธีสารได้

รัฐหนึ่งๆ หรือองค์การผสมทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคอาจไม่กลายเป็นภาคีของพิธีสารหากมิได้เป็นหรือ, ในเวลาเดียวกันกลายเป็น, ภาคีของอนุสัญญานับนี้

มติภายในพิธีสารใด จักต้องได้รับการดำเนินงานโดยภาคีของพิธีสารที่เกี่ยวข้องเท่านั้น ภาคีใดๆ ซึ่งมีได้ให้สัตยาบัน, ยอมรับ, หรือเห็นชอบ กับพิธีสารหนึ่งๆ อาจเข้าร่วมเป็นผู้สังเกตการณ์ในการประชุมใดๆ ของภาคีพิธีสาร นั้นๆ ได้

มาตรา 32(1) (2)

ในระหว่างที่พิธีสาร ยังไม่มีผลบังคับใช้ ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลสำหรับพิธีสารคาร์ตาเฮนา (Intergovernmental Committee for the Cartagena Protocol) ขึ้นเพื่อเตรียมการที่จำเป็นสำหรับการประชุมภาคีสมาชิก การประชุมครั้งแรกของคณะกรรมการฯ มีขึ้นในเดือนธันวาคม ค.ศ. 2000 ณ นครมอนทเปลลิเย่ (Montpellier) ประเทศฝรั่งเศส ครั้งที่สองมีขึ้นในเดือนตุลาคม ค.ศ. 2001 ณ กรุงไนโรบี ประเทศเคนยา และครั้งที่สาม ในเดือนเมษายน ค.ศ. 2002 ณ กรุงเฮก ประเทศเนเธอร์แลนด์

กิจกรรมของสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ เป็นการดำเนินงานตามโปรแกรมงานซึ่งจำแนกลำดับความสำคัญไว้สำหรับระยะเวลาภายในภาคหน้า ซึ่งโปรแกรมงานระยะกลางชุดแรกสำหรับปี ค.ศ. 1995-1997 ได้เน้นการพัฒนาขั้นตอนวิธีและวิธีการปฏิบัติงานของสถาบัน, กำหนดลำดับความสำคัญ, สนับสนุนกลยุทธความหลากหลายทางชีวภาพระดับชาติ และจัดทำคำแนะนำสำหรับกลไกการเงิน

ในการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ 4 ที่ประชุมได้รับรองโปรแกรมงานสำหรับการประชุมสมัยที่ 5, 6 และ 7 คือในระยะปี ค.ศ. 1999-2004 และในการประชุมสมัยที่ 5 ที่ประชุมได้เห็นชอบกับโปรแกรมระยะยาวสำหรับคณะที่ปรึกษาทางวิทยาศาสตร์ และเริ่มการจัดทำแผนกลยุทธ์สำหรับอนุสัญญาฯ

ขั้นตอนกระบวนการตัดสินใจมีดังนี้

การจำแนกรับ โปรแกรมงานได้จัดวางตารางเวลากำหนดว่าเมื่อใด

หัวข้อสาระสำคัญ

- ความหลากหลายทางชีวภาพทางทะเลและชายฝั่ง
- ความหลากหลายทางชีวภาพในป่าไม้
- ความหลากหลายทางชีวภาพของระบบนิเวศน้ำจืด
- ความหลากหลายทางชีวภาพทางการเกษตร
- ความหลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่แห้งแล้งและพื้นที่กึ่งชื้น
- ความหลากหลายทางชีวภาพของระบบนิเวศภูเขา (จะพิจารณาในการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ 7 ใน ค.ศ. 2004)

สมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ จะพิจารณาในรายละเอียดเกี่ยวกับหัวข้อหลักทางชีวภาพหรือทางระบบนิเวศ หรือข้อกำหนดพิเศษของอนุสัญญาฯ ที่อยู่ในมาตราเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน นอกจากนี้โปรแกรมที่ขึ้นอยู่กับระบบนิเวศ สมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ ได้กล่าวถึงประเด็นที่เป็นสาระสำคัญในลักษณะกว้าง ประเด็นดังกล่าวเรียกรวมๆ ว่าประเด็นที่เกี่ยวข้องของกับหลายเรื่อง (cross-cutting issues) และมีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงงานของอนุสัญญาฯ โดยเชื่อมระหว่างโปรแกรมงานหัวข้อสาระสำคัญ

การเสนอและการรวบรวม ข้อมูลข่าวสาร ขั้นตอนวิธีที่สมัชชาภาคี

อนุสัญญาฯ รับรองมติในทุกๆ กรณีจะคล้ายคลึงกัน ขั้นแรกมีการทบทวนกิจกรรมปัจจุบันเพื่อจำแนกส่วนที่รวมกันทำและจำแนกช่องว่างภายในกรอบสถาบันที่มีอยู่ปัจจุบันหรือจัดทำภาพรวมของสถานภาพความรู้เกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว ในขณะเดียวกันภาคี, องค์การระหว่างประเทศ, องค์การชำนาญการทางวิทยาศาสตร์และองค์กรพัฒนาเอกชน ได้รับเชิญให้เสนอข้อมูลข่าวสาร เช่น รายงานหรือกรณีศึกษา กลไกการทบทวนนี้มีสำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ เป็นผู้ประสานงาน และมีคณะทำงานเฉพาะเรื่องให้การสนับสนุน

การเตรียมการสังเคราะห์ สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ จะต้องเตรียมการสังเคราะห์ข้อมูลข่าวสารเบื้องต้นที่ได้รับและเสนอต่อคณะที่ปรึกษาทางวิทยาศาสตร์ฯ พิจารณา เมื่อเหมาะสม สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ อาจใช้กลุ่มผู้ประสานงานช่วยดำเนินงานนี้ ในบางกรณีคณะที่ปรึกษาทางวิทยาศาสตร์อาจจัดตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกิจ (ad hoc technical expert group) โดยดึงเอาจากบัญชีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ภาคีเสนอเพื่อช่วยการเตรียมการสังเคราะห์

หากเหมาะสม สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ อาจจำแนกระบุเครือข่ายของผู้เชี่ยวชาญ และสถาบันที่เกี่ยวข้อง และประสานงานเพื่อให้ได้ข้อมูลข่าวสารมาเพิ่มเติมในการเตรียมการสังเคราะห์

คำปรึกษาทางวิทยาศาสตร์ วิชาการ และเทคโนโลยี บนพื้นฐานของงานของสำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ, ของคณะผู้เชี่ยวชาญทางวิชาการเฉพาะกิจ, และข้อมูลจากการประชุมผู้เชี่ยวชาญต่างๆ เช่น เวทีความหลากหลายทางชีวภาพโลก (Global Biodiversity Forum) คณะที่ปรึกษาทางวิทยาศาสตร์ฯ จากการศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์ภาพและแนวโน้มของความหลากหลายทางชีวภาพของระบบนิเวศที่ระบุ หรือการศึกษาวิเคราะห์ประเด็นที่เป็นสาระสำคัญในการอนุรักษ์อนุสัญญาฯ และจัดทำข้อเสนอแนะต่อสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ

การเตรียมการเพิ่มเติมสำหรับสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ ตามคำแนะนำของคณะที่ปรึกษาทางวิทยาศาสตร์ฯ สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ จะดำเนินงานในระยะระหว่างการประชุมของคณะที่ปรึกษาทางวิทยาศาสตร์และสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ งานนี้จะประกอบด้วยประเด็นที่คณะที่ปรึกษาทางวิทยาศาสตร์ฯ มิได้สื่อสาร ได้แก่

- เรื่องทางการเงินและกฎหมาย
- การจัดทำคำแนะนำให้แก่กลไกการเงิน หรือ
- ความสัมพันธ์กับสถาบันอื่นที่สามารถเกื้อกูลต่องานดำเนินงานตามมติต่อไปของสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ

โปรแกรม สมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ จะพิจารณาข้อเสนอแนะของคณะที่ปรึกษาทางวิทยาศาสตร์ฯ และคำแนะนำทางอื่นที่เสนอต่อสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ จะให้คำแนะนำต่อภาคีเกี่ยวกับขั้นตอนที่จะต้องดำเนินการเพื่อแก้ไขประเด็นปัญหานั้นๆ ภายใต้พันธกรณีของอนุสัญญาฯ สมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ อาจจัดตั้งกระบวนการหรือโปรแกรมเพื่อดำเนินงานประเด็นดังกล่าวต่อไป แต่ละโปรแกรมจะตั้งเป้าหมายและระบุผลที่คาดว่าจะได้รับ รวมทั้งตารางเวลาและวิธีการที่จะบรรลุความสำเร็จ ประเภทของผลที่จะจัดทำขึ้นมาจะรวมถึงแนวความคิด, แนวทางถือปฏิบัติ, คู่มือการปฏิบัติที่ดีที่สุด, คำแนะนำทางสำหรับหน่วยงานของสถาบันของอนุสัญญาฯ, เกณฑ์และอื่นๆ โปรแกรมจะดำเนินไปเพื่อให้ได้ผลผลิตดังกล่าวภายใต้คำแนะนำของคณะที่ปรึกษาทางวิทยาศาสตร์ฯ และจะรายงานผลการดำเนินงานต่อสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ เพื่อพิจารณาทบทวน

ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับหลายเรื่อง

- การจำแนกระบุ, การติดตามตรวจสอบ, และการศึกษาวิเคราะห์ความหลากหลายทางชีวภาพ และการจัดทำดัชนี
- การเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรม
- ความรู้, การประดิษฐ์คิดค้น, และการถือปฏิบัติของชุมชนพื้นเมืองและท้องถิ่น
- การแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรม
- สิทธิทรัพย์สินทางปัญญา
- ความต้องการแก้ไขปัญหาการขาดสมรรถนะทางอนุกรมวิธานทั่วโลก
- ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่คุกคามระบบนิเวศ, แหล่งที่อยู่อาศัย หรือชนิดพันธุ์
- การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน รวมถึงการท่องเที่ยว
- พื้นที่คุ้มครอง (จะพิจารณาในการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ 7 ใน ค.ศ. 2004)
- การถ่ายทอดเทคโนโลยี และความร่วมมือทางเทคโนโลยี (จะพิจารณาในการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ 7 ใน ค.ศ. 2004)

อนุสัญญาฯ ประกอบด้วยกรอบงานสำหรับกิจกรรมส่วนใหญ่ที่จะต้องดำเนินงานในระดับชาติ อนุสัญญาฯ มิได้วางพันธกรณีเคร่งครัดต่อภาคี แต่ได้วางเป้าหมายและแนวทางซึ่งต่อมาได้รับการขยายความโดยสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ ข้อผูกมัดต่อภาคีภายใต้อนุสัญญาฯ ล้วนมีเงื่อนไขและการดำเนินงานตามนั้นขึ้นอยู่กับสถานการณ์ และลำดับความสำคัญในระดับประเทศของภาคีใดๆ โดยเฉพาะและทรัพยากรที่ภาคีสามารถหามาได้ อย่างไรก็ตามภาคีมีพันธกรณีที่แก้ไข ประเด็นปัญหาที่ครอบคลุมโดยอนุสัญญาฯ ซึ่งประเด็นหลักๆ มีดังต่อไปนี้

กลยุทธ์และแนวทางระดับชาติ

การอนุรักษ์อนุสัญญาฯ ต้องการแรงขับเคลื่อนข้อมูลข่าวสารและทรัพยากรในระดับชาติ ในขั้นแรก อนุสัญญาฯ เรียกร้องให้ภาคีจัดทำกลยุทธ์ แผนและโปรแกรมระดับชาติเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน หรือรับแผนและโปรแกรมที่มีอยู่เพื่อนำมาปรับใช้ ทั้งนี้เป็นไปตามมาตรา 6 (a) ซึ่งอาจต้องมีกระบวนการใหม่เพื่อวางแผนหรือทบทวนการจัดการสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่เดิม หรือแผนระดับชาติอื่นๆ

จัดทำกลยุทธ์, แผนการหรือโปรแกรมระดับชาติ เพื่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน, หรือปรับกลยุทธ์, แผนการหรือโปรแกรมให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายดังกล่าว ซึ่งจกต้องคำนึงถึง, นอกเหนือจากสิ่งอื่นแล้ว, มาตรการซึ่งกำหนดในอนุสัญญาฯ ที่เกี่ยวข้องกับภาคีและ

มาตรา 6 (a)

มาตรา 6 (b) ของอนุสัญญาฯ ได้เรียกร้องให้ภาคีประสานการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เข้าสู่แผนของภาคีกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้อง (เช่น ภาคเกษตรกรรม, อุตสาหกรรม) หรือวางแผนระหว่างภาคีกิจกรรม นอกจากนี้ยังเรียกร้องให้ประสานเข้าสู่การตัดสินใจระดับชาติด้วย เป็นที่ชัดเจนว่าการดำเนินงานดังกล่าวต้องมีการศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบจากกิจกรรมในภาคอื่นๆ ต่อการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ และต้องการการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ในรัฐบาล กระบวนการวางแผนความหลากหลายทางชีวภาพระดับชาติ จึงช่วยให้ภาคีสามารถจำแนกผลกระทบที่มีต่อความหลากหลายทางชีวภาพและให้โอกาสที่จะประสานข้อพิจารณาเกี่ยวกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

ประสาน, ให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้และเท่าที่เหมาะสม, การอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนให้เข้ากับแผน, โปรแกรมและนโยบายของหน่วยงานหรือแผนโปรแกรม, นโยบาย ร่วมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 6 (b)

**กลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ
ความหลากหลายทางชีวภาพระดับชาติ**

สำหรับภาคีส่วนใหญ่ การจัดทำกลยุทธ์ความหลากหลายทางชีวภาพระดับชาติจะรวมถึง

- จัดตั้งกรอบงานด้านสถาบันเพื่อจัดทำกลยุทธ์รวมทั้งมอบหมายหน่วยงานหลักและให้ความมั่นใจว่าทุกฝ่ายมีส่วนร่วม
- จัดสรรหรือหาทรัพยากรการเงินสำหรับกระบวนการกลยุทธ์
- การศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์ของความหลากหลายทางชีวภาพภายในขอบเขตอำนาจรัฐ
- ทหารือในระดับชาติเพื่อวางวิสัยทัศน์และเป้าหมายสำหรับกลยุทธ์
- ปรับวัตถุประสงค์และเป้าหมายให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง
- วางทางเลือกสำหรับปฏิบัติการให้ครอบคลุมประเด็นหลักที่จำแนกระบุ
- จัดตั้งเกณฑ์และลำดับความสำคัญเพื่อช่วยเลือกปฏิบัติการดังกล่าว
- จัดวางปฏิบัติการและวัตถุประสงค์ให้เหมาะสมกัน

การจัดทำและดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการความหลากหลายทางชีวภาพระดับชาติจะรวมถึง

- มอบหมายบทบาทและความรับผิดชอบ
- ตกลงว่าจะให้เครื่องมือและแนวทางใด
- จัดตั้งกรอบเวลา และเส้นตายของการทำงานให้แล้วเสร็จ
- จัดหางบประมาณ
- ตกลงเลือกใช้ดัชนีและเป้าหมายที่วัดได้เพื่อประเมินความก้าวหน้า
- กำหนดความรับผิดชอบในการรายงาน, ระยะเวลา, และรูปแบบ
- กำหนดขั้นตอนวิธีสำหรับสอดแทรกบทเรียนเข้าสู่การทบทวนและการปรับปรุงกลยุทธ์ให้ทันสมัย

อนุสัญญาฯ เรียกร้องให้ภาคีจำแนกระบุองค์ประกอบความหลากหลายทางชีวภาพในประเทศที่สำคัญต่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

โดยให้ความสำคัญแก่การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการอนุรักษ์อนุสัญญาฯ กระบวนการวางแผนระดับชาติดำเนินการดำเนินการหรือหลายครั้ง และให้หลาย ฝ่ายมีส่วนร่วม สมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ ได้เสนอแนะคำแนะนำแนวสำหรับจัดทำกลยุทธ์ระดับชาติใน

แนวทางสำหรับการเตรียมการศึกษาคความหลากหลายทางชีวภาพในประเทศ (Guidelines for Preparation of Biodiversity Country Studies-UNEP)

การวางแผนความหลากหลายทางชีวภาพระดับชาติ : แนวทางตามประสบการณ์ (National Biodiversity Planning : Guidelines Based on Early Country Experiences-WRI,UNEP,IUCN)

กลไกการเงินได้สนับสนุน 121 ประเทศในการเตรียมกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการความหลากหลายทางชีวภาพระดับชาติ

การจำแนกระบุและการติดตามตรวจสอบความหลากหลายทางชีวภาพ

เมื่อเปรียบเทียบกับความตกลงระหว่างประเทศหรือระดับภูมิภาคด้วยการอนุรักษ์ที่มีมาก่อนหน้านี้ อนุสัญญาฯ ไม่มีบัญชีรายการชนิดพันธุ์หรือแหล่งที่อยู่อาศัย ที่ต้องการมาตรการคุ้มครองเป็นพิเศษ อนุสัญญาฯ มอบเรื่องนี้ให้อยู่ในการพิจารณาของแต่ละประเทศ มาตรา 7 ของ

จำแนกระบุองค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพที่สำคัญสำหรับการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน โดยพิจารณารายการซึ่งระบุตามประเภท ดังกำหนดในภาคผนวก 1

มาตรา 7 (a)

ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวมีความสำคัญต่อการอนุรักษ์ต้นอุนส์ัญญาฯ และภาคีจะต้องมีข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพเพียงพอที่จะให้**จัดลำดับความสำคัญ**ของประเทศ แม้ว่าอุนส์ัญญาฯ จะไม่มีบัญชีรายการดังได้กล่าวแล้ว แต่ในภาคผนวก 1 ของอุนส์ัญญาฯ ได้ระบุเกณฑ์ชนิดพันธุ์และระบบนิเวศที่ภาคีอาจพิจารณาเพื่อความสนใจโดยเฉพาะ ซึ่งอุนส์ัญญาฯ กำลังขยายความในเรื่องนี้ต่อไปเพื่อช่วยภาคีดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์

มาตรฐานนี้ กำหนดให้ภาคีติดตามตรวจสอบองค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพที่สำคัญ และให้จำแนกระบุกระบวนการหรือกิจกรรมที่อาจมีผลเสียหายต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งการจัดทำดัชนีความหลากหลายทางชีวภาพอาจช่วยภาคีให้ติดตามตรวจสอบสถานภาพของความหลากหลายทางชีวภาพ และผลของมาตรการที่ดำเนินมาเพื่อการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนได้ดีขึ้น

ระบบนิเวศและแหล่งที่อยู่อาศัย

- เป็นที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง มีชนิดพันธุ์ที่ใกล้สูญพันธุ์ หรือถูกคุกคามจำนวนมาก หรือ
- เป็นที่ชนิดพันธุ์ที่อพยพย้ายถิ่นต้องการ
- เป็นที่มีความสำคัญทางสังคม, เศรษฐกิจ, วัฒนธรรม หรือวิทยาศาสตร์ฯ
- ที่เป็นตัวแทน, มีความพิเศษเฉพาะ หรือเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางวิวัฒนาการที่สำคัญหรือกระบวนการทางชีววิทยาอื่น

ชนิดพันธุ์และชุมชนประชากร

- ถูกคุกคาม
- สายพันธุ์ป่าของชนิดพันธุ์ที่เลี้ยงหรือปลูก
- มีคุณค่าทางยารักษาโรค, เกษตร หรือทางเศรษฐกิจอื่น
- มีความสำคัญทางสังคม, วิทยาศาสตร์ หรือวัฒนธรรม
- มีความสำคัญสำหรับงานวิจัยเพื่อการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เช่นชนิดพันธุ์ดัชนี

จีโนมหรือยีน

- ที่มีความสำคัญทางสังคม วิทยาศาสตร์ หรือ เศรษฐศาสตร์

ติดตามตรวจสอบ, ด้วยการใช้ตัวอย่างและเทคนิคอื่นๆ, องค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งระบุไว้ในอนุสรณ์ (เอ) ข้างต้น, โดยให้ความสนใจเป็นพิเศษแก่องค์ประกอบที่จำเป็นจะต้องมีมาตรการอนุรักษ์เร่งด่วนและที่มีศักยภาพสูงสุดในการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

จำแนกระบุกระบวนการและประเภทของกิจกรรมซึ่งมีหรือมีแนวโน้มว่าจะมีผลกระทบเสียหายอย่างสำคัญต่อการอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และติดตามตรวจสอบผลนั้นด้วยการใช้ตัวอย่างและเทคนิคอื่นๆ

มาตรา 7 (b) (c)

การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ

อุนส์ัญญาฯ กล่าวถึงการอนุรักษ์ในถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ (*in-situ*) และการอนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ (*ex-situ*) แต่เน้นที่มาตรการอนุรักษ์ในถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ นั่นคือภายในระบบนิเวศและแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ หรือในกรณีที่เป็นพืชปลูกหรือสัตว์เลี้ยง หมายถึงในสภาพแวดล้อมที่ปลูกหรือเลี้ยงดูมา

มาตรา 8 วางกรอบงานที่กว้างขวางสำหรับการอนุรักษ์ในถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ และกระบวนการวางแผนระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ตลอดจนการผนวกข้อพิจารณาว่าจะดำเนินงานในประเด็นดังต่อไปนี้ได้แค่ไหน

พื้นที่คุ้มครอง ภาควิชาควรจัดตั้งระบบพื้นที่คุ้มครองหรือพื้นที่ต้องการมาตรการพิเศษ เพื่ออนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพโดยครอบคลุมทั้งพื้นที่ทางทะเลและบนบก เป็นที่คาดหวังว่าภาควิชาจะจัดทำแนวทางสำหรับการคัดเลือกการจัดตั้ง และการจัดการพื้นที่ดังกล่าว และเพื่อเสริมสร้างการคุ้มครองพื้นที่เหล่านั้น โดยเหมาะสมต่อสิ่งแวดล้อม และพัฒนาบริเวณใกล้เคียงอย่างยั่งยืน

จัดตั้งระบบพื้นที่คุ้มครองหรือพื้นที่ซึ่งต้องการมาตรการพิเศษสำหรับอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ จัดทำ, ในกรณีที่น่าจะเป็น, แนวทางสำหรับการเลือก, การจัดตั้ง, และการจัดการพื้นที่คุ้มครองหรือพื้นที่ซึ่งต้องการมาตรการพิเศษสำหรับอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

ส่งเสริมการคุ้มครองระบบนิเวศ, ถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ และธำรงรักษาประชากรของชนิดพันธุ์ที่สามารถดำรงชีวิตอยู่รอดในสภาพแวดล้อมธรรมชาติ

ส่งเสริมการพัฒนาที่เหมาะสมต่อสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาแบบยั่งยืนในพื้นที่ติดต่อกับพื้นที่คุ้มครอง เพื่อให้การคุ้มครองแก่พื้นที่นั้นต่อไป

มาตรา 8 (a) (b) (d) (e)

การควบคุมดูแลและการจัดการทรัพยากรชีวภาพ ภาควิชาควรควบคุมดูแลหรือจัดการองค์ประกอบที่สำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ ไม่ว่าจะในพื้นที่คุ้มครองหรือนอกพื้นที่คุ้มครอง จึงควรรักษาภาวะเปราะบางหรือมาตรการควบคุมดูแลอื่นๆ เข้ามาใช้หรือดำรงกฎระเบียบเดิมที่มีอยู่แล้วเพื่อส่งเสริมการคุ้มครองระบบนิเวศ, แหล่งที่อยู่อาศัยธรรมชาติ และการธำรงรักษาประชากรของชนิดพันธุ์ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

จัดระเบียบหรือจัดการทรัพยากรชีวภาพที่สำคัญสำหรับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพไม่ว่าอยู่ในหรือนอกพื้นที่คุ้มครอง เพื่อเป็นหลักประกันในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

จัดทำหรือธำรงรักษากฎข้อบังคับที่น่าจะเป็นและหรือข้อกำหนดระเบียบบังคับต่างๆ เพื่อการคุ้มครองชนิดพันธุ์และประชากรที่ถูกคุกคาม

มาตรา 8 (c) (k)

การควบคุมดูแลและการจัดการกิจกรรม ภายใต้มาตรา 7 ภาควิชาควรพยายามจำแนกระบุกิจกรรมที่อาจเป็นภัยต่อความหลากหลายทางชีวภาพ เมื่อกิจกรรมดังกล่าวได้รับการจำแนกระบุแล้ว ภาควิชาควรดำเนินการเป็นขั้นตอนเพื่อจัดการกิจกรรมดังกล่าวเพื่อลดผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

พยายามที่จะจัดวางเงื่อนไขที่น่าจะเป็นสำหรับการดำเนินการโดยสอดคล้องระหว่างการใช้ประโยชน์ในปัจจุบันกับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและการใช้ประโยชน์องค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

ในกรณีที่พิจารณาแล้วว่ามีความเสียหายที่สำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพตามการดำเนินงานตามมาตรา 7, ควบคุมหรือจัดการกระบวนการและกิจกรรมประเภทต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 8 (i) (l)

การฟื้นคืนสภาพและการฟื้นฟู ภาควิชาควรจัดทำแผนและกลยุทธ์การจัดการสำหรับการฟื้นคืนสภาพและฟื้นฟูระบบนิเวศที่เสื่อมโทรม และฟื้นฟูชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม

ฟื้นฟูและถนอมรักษาระบบนิเวศเสื่อมโทรมและส่งเสริมการบำรุงชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามใกล้สูญพันธุ์ โดยการวางแผน และดำเนินการตามแผนหรือกลยุทธ์การจัดการอื่นๆ

มาตรา 8 (f)

ชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ภาคีควรป้องกันการนำเข้าและควบคุมหรือกำจัด ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่คุกคามระบบนิเวศ, แหล่งที่อยู่อาศัย หรือชนิดพันธุ์พื้นเมือง

ป้องกันการนำเข้าชนิดพันธุ์ต่างถิ่น, ควบคุมหรือกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ซึ่งคุกคามระบบนิเวศ, ถิ่นที่อยู่อาศัย, หรือ ชนิดพันธุ์อื่น

มาตรา 8 (h)

สิ่งมีชีวิตที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม ภาคีควรจัดตั้ง หรืออำนวยการรักษาวิถีทางที่จะจัดการความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์และการปลดปล่อยสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม (LMOs) อันเป็น ผลจากเทคโนโลยีชีวภาพ ภาคีจึงได้รับการเรียกร้องให้ดำเนินการในระดับชาติ เพื่อให้ความมั่นใจว่า สิ่งมีชีวิตที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม ไม่ทำให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

จัดตั้งหรืออำนวยการรักษาวิถีทางที่จะจัดระเบียบ, จัดการหรือควบคุมความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์และการปลดปล่อย สิ่งมีชีวิตที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงอันเป็นผลมาจากเทคโนโลยีชีวภาพซึ่งมีแนวโน้มที่จะเกิดผลกระทบเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม อัน มีผลต่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความเสี่ยงที่จะเกิดอันตรายต่อสุขภาพ ของมนุษย์ด้วย

มาตรา 8 (g)

ความรู้และการถือปฏิบัติตามชนบประเพณี อนุสัญญาฯ ตระหนัก ว่า ชุมชนพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่นซึ่งดำรงวิถีชีวิตตามชนบประเพณี มีบทบาท สำคัญต่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน จึงเรียกร้องให้ภาคีให้ความนับถือ ส่งเสริม และดำรงรักษาความรู้ การประดิษฐ์คิดค้น และการถือปฏิบัติตามชนบประเพณีของชุมชนพื้นเมืองและท้องถิ่น และให้สนับสนุน การใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพตามชนบธรรมเนียม โดยสอดคล้องกับการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน โดยเหตุนี้อนุ ญาฯ รับทราบความสำคัญของความรู้ การประดิษฐ์คิดค้น และการถือปฏิบัติตาม ชนบประเพณี ซึ่งควรนำมาคำนึงถึงในการอนุรักษ์ทุกแง่มุมของอนุสัญญาฯ

ภายใต้กฎข้อบังคับแห่งชาติ, ให้ความเคารพ, ส่งเสริมและดำรงไว้ซึ่งความรู้ ประดิษฐ์กรรม และการถือปฏิบัติของ ชุมชนพื้นเมืองและท้องถิ่นซึ่งปรากฏในการดำเนินชีวิตที่สืบทอดมาตามประเพณี ซึ่งเกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนและส่งเสริมการประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวางมากขึ้น ด้วยมีความเห็นชอบและการเข้าร่วม ของผู้ทรงความรู้, เจ้าของประดิษฐ์กรรมและผู้ถือปฏิบัตินั้นๆ และสนับสนุนการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมซึ่งผลประโยชน์อันเกิด จากการใช้ประโยชน์ความรู้, ประดิษฐ์กรรมและการถือปฏิบัตินั้นๆ

มาตรา 8 (j)

การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ นอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ

มาตรา 9 วางกรอบงานการอนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ โดยสนับสนุนให้ภาคีจัดตั้งสิ่งอำนวยความสะดวกในการเก็บรักษาพันธุ์พืช สัตว์ จุลินทรีย์ พื้นเมือง และดำเนินงานวิจัย นอกจากนี้ยังกำหนดให้ภาคีฟื้นฟู ชนิดพันธุ์ที่ใกล้สูญพันธุ์ แล้วนำคืนสู่ธรรมชาติ

จัดตั้งและดำรงรักษาสิ่งเอื้ออำนวยในการอนุรักษ์และการวิจัยนอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติเกี่ยวกับพืช สัตว์ และ จุลินทรีย์, โดยเฉพาะในประเทศซึ่งเป็นถิ่นกำเนิดทรัพยากรพันธุกรรม

ยอมรับนำมาตรการสำหรับบำรุงและฟื้นฟูชนิดพันธุ์ที่ใกล้สูญพันธุ์และมาตรการสำหรับนำกลับเข้าสู่ถิ่นที่อยู่อาศัยตาม ธรรมชาติเดิมของชนิดพันธุ์นั้นๆ มาใช้ภายใต้สภาพที่เหมาะสม

มาตรา 9 (b) (c)

ในมาตรานี้มีได้กล่าวถึงการเข้าถึงและการแบ่งปันผลประโยชน์สำหรับ ทรัพยากรพันธุกรรมที่ได้รับอนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ **ที่ถูกรวบรวมสะสมก่อนการมีผลบังคับใช้ของอนุสัญญาฯ** ประเทศกำลังพัฒนาที่เป็น เจ้าของเดิมของทรัพยากรพันธุกรรมดังกล่าว ได้แสดงความวิตกกังวลเกี่ยวกับการรวบรวมสะสมเพื่ออนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ ว่าปราศจากกลไก ที่จะให้หลักประกันถึงการแบ่งปันผลประโยชน์ ประเด็นสภาพภาพของทรัพยากร การอนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาตินี้เพิ่งได้รับการทบทวนเมื่อเร็วๆ นี้ใน งานขององค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO)

การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

แม้ว่าบางครั้งคำว่า “การอนุรักษ์” มักจะสอดคล้องอยู่กับ “การใช้ประโยชน์ ทรัพยากรอย่างยั่งยืน” ในเนื้อหาของอนุ สันสัญญาฯ สองคำนี้ปรากฏอยู่เคียงข้างกัน และมีมาตราโดยเฉพาะที่ระบุถึงการใช้ ประโยชน์อย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นการสะท้อนให้ เห็นถึงมุมมองจากหลายประเทศในระหว่าง การเจรจาต่อรองในเนื้อหาของอนุสัญญาฯ ว่าความสำคัญของการใช้ประโยชน์ทรัพยากร อย่างยั่งยืนเป็นที่ตระหนักโดยเห็นพ้องต้อง กันอย่างชัดเจน

หากกลุ่มกิจกรรมที่สำคัญเพื่อการใช้ประโยชน์ อย่างยั่งยืน

- ให้ผสมผสานการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ อย่างยั่งยืนเข้าสู่การตัดสินใจระดับชาติ

- หลีกเลี่ยงหรือลดผลกระทบเสียหายต่อ ความหลากหลายทางชีวภาพลงให้เหลือน้อยที่สุด

- คุ้มครองและส่งเสริมการใช้ประโยชน์ความ หลากหลายทางชีวภาพตามธรรมเนียมโดยสอดคล้องกับการถือปฏิบัติทางวัฒนธรรมตามชนบประเพณี

- สนับสนุนประชากรท้องถิ่นให้จัดทำและ ดำเนินปฏิบัติการเหยี่ยวาแก้ไขในพื้นที่เสื่อมโทรม

- สนับสนุนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่มี ความรับผิดชอบตามกฎหมายและภาคเอกชนในการจัดทำ วิธีการสำหรับการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพอย่าง ยั่งยืน

การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน หมายถึง “การใช้ประโยชน์องค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพในหนทางและใน- อดรที่ไม่นำไปสู่การลดลงของความหลากหลายทางชีวภาพในระยะยาว ดังนั้นดำรงรักษาศักยภาพของความหลากหลายทาง- ชีวภาพให้สนองต่อความต้องการและความมั่งคั่งปรารถนาของชุมชนปัจจุบันและรุ่นอนาคต”

มาตรา 2

น้อยลงในทางปฏิบัติของคำนิยามนี้ในแง่การจัดการเป็นเรื่องยากที่จะวิเคราะห์ มาตรา 10 ไม่ได้เสนอแนะวิธีวัดความมากน้อยของความยั่งยืนของการใช้ประโยชน์

แต่ละภาคีจึงต้องดำเนินการดังต่อไปนี้, ให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้และเท่าที่เหมาะสม ผสานการพิจารณาการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพเข้ากับการตัดสินใจระดับชาติ ยอมรับนำมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรชีวภาพมาใช้ เพื่อหลีกเลี่ยง หรือลดผลกระทบเสียหายที่มีต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

คุ้มครองและส่งเสริมการใช้ทรัพยากรชีวภาพตามธรรมเนียมนิยม โดยสอดคล้องกับการถือปฏิบัติตามชนบประเพณี วัฒนธรรม ซึ่งเหมาะสมตามเงื่อนไขที่จำเป็นในการอนุรักษ์หรือการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

สนับสนุนประชากรท้องถิ่นในการจัดทำและดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ไขในพื้นที่เสื่อมโทรม ซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพถูกทำลายจนลดน้อยลง

สนับสนุนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐบาลและภาคเอกชนในการพัฒนาวิธีการเพื่อการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน

มาตรา 10 (a) (b) (c) (d) (e)

มาตรการเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

อนุสัญญาฯ ได้กลายเป็นต้นแบบที่เด่นชัดให้แก่การกำหนดนโยบายและ มาตรการสำหรับการส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ตัวอย่างเช่น

 แรงจูงใจ มาตรา 11 ได้เรียกร้องให้ภาคีรับเอามาตรการแรงจูงใจที่เหมาะสมทางเศรษฐกิจและสังคมไปใช้เพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

แต่ละภาคีจึงต้องดำเนินการ, ให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้และเท่าที่เหมาะสม, นำเอามาตรการ ที่เหมาะสมทางด้าน เศรษฐกิจและสังคมมาใช้ ซึ่งมาตรการเหล่านี้เป็นเสมือนแรงจูงใจเพื่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์องค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

มาตรา 11

 การให้การศึกษา มาตรา 13 ตระหนักถึงความสำคัญของการให้ การศึกษาและการส่งเสริมความตระหนักแก่สาธารณชนเพื่อให้เกิดการดำเนินงาน ตามอนุสัญญาฯ อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นภาคีจึงได้รับการเรียกร้องให้ส่งเสริมความเข้าใจในความสำคัญของการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและความเข้าใจเกี่ยวกับของมาตรการที่จำเป็น

 การวิจัยและการฝึกอบรม มาตรา 12 ตระหนักดีว่าการวิจัยและการฝึกอบรมมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการอนุรักษ์ทุกพันธุกรรมของอนุสัญญาฯ ทุกประเทศ โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนาประสบปัญหาการขาดสมรรถนะของบุคลากร อนุสัญญาฯ จึงเรียกร้องให้ภาคี

- 🦋 จัดวางโปรแกรมการฝึกอบรมทางวิทยาศาสตร์ และวิชาการ
- 🦋 ส่งเสริมการวิจัยที่เกื้อกูลต่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
- 🦋 ร่วมมือกันในการใช้ผลงานวิจัยเพื่อจัดทำและประยุกต์ใช้ วิธีการให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว

จัดวางและดำรงรักษาโปรแกรมเพื่อการศึกษาทางวิทยาศาสตร์และทางวิชาการ และการฝึกอบรมไว้ในมาตรการเพื่อการจำแนกระบุ การอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ และองค์ประกอบอย่างยั่งยืน และให้ความสนับสนุนแก่การศึกษาและการวิจัยนั้น ๆ สำหรับความต้องการ โดยเฉพาะของประเทศกำลังพัฒนา

มาตรา 12 (a)

ทั้งนี้ให้ความสนใจเป็นพิเศษต่อการสนับสนุนความต้องการทางการวิจัยและการฝึกอบรมในประเทศกำลังพัฒนา และในเรื่องนี้จึงเชื่อมโยงกับข้อกำหนดเกี่ยวกับการเข้าถึงและการถ่ายทอดเทคโนโลยี, ความร่วมมือทางวิชาการและวิทยาศาสตร์, และทรัพยากรการเงิน

🦋 การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม มาตรา 14 อนุสัญญาฯ เรียกร้องให้ภาคีนำเอากระบวนการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมมาใช้ สำหรับโครงการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายที่สำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพ กฎระเบียบเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมจะต้องรวมถึง

- 🦋 เกณฑ์กำหนดว่ากิจกรรมใดต้องทำการวิเคราะห์ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม
- 🦋 ขั้นตอนวิธีในการดำเนินงานจัดทำรายงาน และ
- 🦋 ข้อกำหนดที่ต้องคำนึงถึงในการประเมินว่าโครงการควรได้รับอนุมัติหรือไม่

นอกจากนี้ภาคีได้รับการขอร้องให้หารือกับประเทศอื่นเกี่ยวกับกิจกรรมภายใต้ขอบเขตอำนาจรัฐ และภายใต้การควบคุม ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลเสียหายต่อประเทศอื่นหรือพื้นที่นอกเหนือขอบเขตอำนาจรัฐ

น่าจะเปรียบเทียบวิธีที่เหมาะสมเข้าไปใช้ ซึ่งต้องการให้ประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการต่าง ๆ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะมีผลเสียหายที่สำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงการหลีกเลี่ยงหรือการลดผลนั้น ๆ และ, ในกรณีที่เหมาะสม, ยอมให้สาธารณชนมีส่วนร่วมในวิธีการดังกล่าว

มาตรา 14 (a)

🦋 ความร่วมมือระหว่างประเทศทางวิชาการและวิทยาศาสตร์

นอกเหนือจากการดำเนินงานในประเทศแล้ว อนุสัญญาฯ กำหนดให้ภาคีร่วมมือกับภาคีอื่นในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารความหลากหลายทางชีวภาพ และดำเนินความร่วมมือระหว่างประเทศทางวิชาการและวิทยาศาสตร์ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฯ

มาตรา 18 ของอนุสัญญาฯ กำหนดให้ภาคีส่งเสริมความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์ และวิชาการ เพื่อบริการสนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความ

หลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน จัดทำกลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร
ขึ้น เพื่อส่งเสริมและเอื้ออำนวยความร่วมมือนี้

ภาคีจกต้องส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศทางวิชาการและวิทยาศาสตร์ในสาขาการอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์
ความหลากหลายทางชีวภาพ, ในกรณีที่มีความจำเป็น, โดยผ่านสถาบันระหว่างประเทศและระดับชาติที่เหมาะสม

มาตรา 18 (1)

ข้อกำหนดที่ว่าด้วยความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์และวิชาการ ได้วาง
พื้นฐานสำหรับกิจกรรมเสริมสร้างสมรรถนะให้แก่ประเทศกำลังพัฒนา ตัวอย่าง เช่น
สมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ ได้ร้องขอให้กลไกการเงินสนับสนุนการริเริ่มทั่วโลกทาง
อนุกรมวิธาน ซึ่งได้รับการวางรูปแบบมาเพื่อจัดตั้งโปรแกรมการฝึกอบรมในระดับ
ชาติ ระดับภูมิภาค และระดับอนุภูมิภาค และเพื่อเสริมความแข็งแกร่งให้แก่การ
เก็บรวบรวมสะสมตัวอย่างสิ่งมีชีวิตในประเทศที่เป็นแหล่งกำเนิด

แต่ภาคีจกต้องส่งเสริมความร่วมมือทางวิชาการและวิทยาศาสตร์กับภาคีอื่นๆ โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนา, ใน
การอนุรักษ์อนุสัญญา, นอกเหนือจากสิ่งอื่นแล้ว, โดยผ่านการจัดทำและการดำเนินการตามนโยบายแห่งชาติในการส่งเสริมความ
ร่วมมือนั้น ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษแก่การพัฒนา และการเสริมสร้างสมรรถนะของชาติ, โดยวิถีทางการพัฒนาทรัพยากร
มนุษย์และการเสริมสร้างในระดับสถาบันองค์การ

มาตรา 18 (2)

มาตรา 17 เน้นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์
และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ซึ่งภาคีประเทศพัฒนา
แล้วควรเอื้ออำนวยแก่ภาคีประเทศกำลังพัฒนา ในหลายกรณี ประเทศพัฒนาแล้ว
มีข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศกำลังพัฒนามากกว่าประเทศ
เจ้าของเสียอีก ข้อมูลจากการวิจัย ข่าวสารเกี่ยวกับการฝึกอบรมและความรู้
พื้นบ้านที่เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ ตลอดจนเทคโนโลยีที่อาจ
ถ่ายทอดได้ตามมาตรา 16 จัดว่าเป็นข้อมูลข่าวสารที่ภาคีต้องเอื้ออำนวยให้มี
การแลกเปลี่ยนระหว่างกัน

ภาคีจกต้องเอื้ออำนวยในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารจากทุกแหล่งของรัฐที่สามารถจัดหาข้อมูลให้ได้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับ
การอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน, ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความต้องการเป็นพิเศษของประเทศ
กำลังพัฒนา

การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารดังกล่าว จกต้องรวมถึงการแลกเปลี่ยนผลการวิจัยทางวิชาการ, วิทยาศาสตร์และสังคม
เศรษฐกิจ, เช่นเดียวกับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโปรแกรมการฝึกอบรมและการสำรวจ, ความรู้พิเศษเฉพาะ, ความรู้พื้นบ้านและ
ความรู้ที่สืบทอดมาตามประเพณี และประกอบร่วมกับเทคโนโลยีดังอ้างถึงในมาตรา 16, วรศด 1 ในการนี้จกต้อง, ในกรณีที่
เป็นไปได้, รวมถึงการส่งข้อมูลข่าวสารกลับสู่ประเทศเดิมด้วย

มาตรา 17 (1) (2)

🐛 ผลประโยชน์ : การแบ่งปันและการเข้าถึง

นอกเหนือจากข้อกำหนดทั่วไปว่าด้วยความร่วมมือ, การวิจัยและการฝึกอบรม อนุสัญญาฯ ได้บรรจุด้วยมาตราที่ส่งเสริม

- 🐛 การเข้าถึงผลประโยชน์ที่เกิดจากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรพันธุกรรม
- 🐛 การเข้าถึงและการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง
- 🐛 การเข้าถึงทรัพยากรการเงินที่เพิ่มขึ้น

ผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นสำหรับภาคีประเทศกำลังพัฒนาภายใต้อนุสัญญาฯ เกิดจากบทบาทที่ใหม่ของการอนุรักษ์ที่ได้มีการต่อรองระหว่างประเทศพัฒนาแล้ว และประเทศกำลังพัฒนา การที่จะทำให้อะไรเรื่องผลประโยชน์นี้บรรลุความสำเร็จได้มากแค่ไหน กลายเป็นสิ่งจำเป็นที่กำหนดความสำเร็จในระยะยาวของอนุสัญญาฯ

ความหลากหลายทางชีวภาพของโลกมีมากในเขตร้อน และอนุสัญญาฯ ได้ให้โอกาสแก่ภาคีประเทศกำลังพัฒนาในเขตร้อนและเขตใกล้เคียงในการที่จะได้รับผลประโยชน์ทางการเงินและวิชาการจากทรัพยากรชีวภาพของตน ในขณะที่โลกเองก็ได้ผลประโยชน์โดยรวมจากการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพด้วย

🐛 การเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรมและทรัพยากรชีวภาพ ก่อนการเจรจาต่อรองในเนื้อหาของอนุสัญญาฯ ทรัพยากรพันธุกรรม ได้รับการพิจารณาว่าสามารถหามาได้โดยอิสระ แม้ว่าจะมีคุณค่าตามศักยภาพสักเท่าใดก็ตาม อย่างไรก็ตามแนวทางที่ยึดถือกันในอนุสัญญาฯ แตกต่างจากที่เคยยึดถือกันแต่เดิมโดยสิ้นเชิง

มาตรา 15 ให้ความสำคัญถึง**อำนาจอธิปไตยของภาคีเหนือทรัพยากรพันธุกรรม**ของตน และตระหนักถึงอำนาจของภาคีในการกำหนดการเข้าถึงทรัพยากรเหล่านี้ ในขณะที่อนุสัญญาฯ ระบุถึงอำนาจอธิปไตยเหนือทรัพยากร แต่ไม่ได้ระบุถึงความเป็นเจ้าของ ซึ่งเป็นประเด็นที่ต้องได้รับการกำหนดในระดับชาติ โดยสอดคล้องกับกฎระเบียบหรือการถือปฏิบัติในชาติ

โดยตระหนักถึงสิทธิอธิปไตยของรัฐเหนือทรัพยากรธรรมชาติของตน อำนาจในการพิจารณากำหนดการเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรมขึ้นอยู่กับรัฐบาลแห่งชาติและอยู่ภายใต้กฎระเบียบของชาตินั้นๆ

มาตรา 15 (1)

แม้ว่าอนุสัญญาฯ จะเน้นสิทธิอธิปไตยของภาคีเหนือทรัพยากรพันธุกรรม แต่ภาคีควรเอื้ออำนวยแก่สถาบันทางวิทยาศาสตร์และพาณิชย์ ของภาคีอื่นเกี่ยวกับการเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรมเพื่อการใช้อย่างเหมาะสมต่อสิ่งแวดล้อมภายใต้ขอบเขตอำนาจรัฐ เนื่องจากทรัพยากรพันธุกรรมมิได้เป็นที่ยอมรับในแง่จัดหามาได้โดยอิสระอีกต่อไปแล้ว อนุสัญญาฯ ได้วางช่องทางสำหรับกรอบการดูแลความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้และผู้ใช้ทรัพยากรพันธุกรรมไว้ด้วย

ประเด็นหลักในความตกลงการใช้ประโยชน์ทรัพยากรพันธุกรรม

- ได้มาซึ่งการเห็นชอบที่ได้แจ้งล่วงหน้าจากประเทศถิ่นกำเนิด ก่อนการเข้าถึงทรัพยากร
- ต้องมีการตกลงร่วมกันในเงื่อนไขของการเข้าถึงที่ได้รับแจ้งล่วงหน้า กับประเทศถิ่นกำเนิดและอาจจะกับผู้ให้ทรัพยากรพันธุกรรมโดยตรง เช่น บุคคลหรือชุมชนท้องถิ่น
- ต้องตระหนักถึงสำคัญของการแบ่งปันผลประโยชน์ มีความรับผิดชอบในพันธุกรรมที่จะต้องแบ่งปัน, ในวิถีทางที่ยุติธรรมและเท่าเทียม, ซึ่งผลประโยชน์ที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมกับภาคีที่ให้ทรัพยากรเหล่านั้น

แต่ละภาคีจักต้องพยายามสร้างเงื่อนไขเพื่อเอื้ออำนวยในการเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรม สำหรับการใช้อย่างเหมาะสมต่อสิ่งแวดล้อมโดยภาคีอื่น ๆ และไม่วางข้อจำกัดซึ่งขัดแย้งต่อวัตถุประสงค์ของอนุสัญญา

การเข้าถึง, ในกรณีที่ได้รับอนุญาต, จักต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ได้รับการตกลงร่วมกันและอยู่ภายใต้ ข้อกำหนดของมาตรานี้

การเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรมจักต้องอยู่ภายใต้การเห็นชอบที่ได้แจ้งล่วงหน้าของภาคีซึ่งให้ทรัพยากรนั้น นอกเสียจากในกรณีที่ภาคีนั้นพิจารณาเป็นประการอื่น

มาตรา 15 (2) (3) (4)

เป็นที่เห็นชอบโดยทั่วไปว่าการแบ่งปันผลประโยชน์ควรขยายไปถึงไม่เพียงต่อรัฐบาลของประเทศที่เป็นแหล่งกำเนิด แต่ต่อชุมชนพื้นเมืองและท้องถิ่นที่รับผิดชอบโดยตรงต่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยั่งยืน ด้วย กฎระเบียบแห่งชาติอาจจะเรียกร้องให้ผู้สำรวจตรวจค้นทางชีวภาพ ทำเงื่อนไขความตกลงกับชุมชนดังกล่าว สำหรับการใช้อย่างยั่งยืนทรัพยากร เรื่องนี้สำคัญยิ่ง หากผู้สำรวจดังกล่าวไม่เพียงเข้าถึงทรัพยากรชีวภาพเท่านั้นแต่ยังเข้าถึงความรู้ของชุมชนเกี่ยวกับทรัพยากรและการใช้ประโยชน์ตามศักยภาพอีกด้วย

แต่ละภาคี จักต้องพยายามที่จะจัดทำและดำเนินการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งใช้ทรัพยากรพันธุกรรม ที่ภาคีอื่น ๆ จัดหาให้ โดยการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่, หากเป็นไปได้ทำการวิจัยภายในภาคีนั้น ๆ

แต่ละภาคีจักต้องดำเนินการมาตรการทางกฎหมาย, การบริหาร หรือนโยบาย, เท่าที่เหมาะสม, และโดยสอดคล้องกับมาตรา 16 และ 19 และ, ในกรณีที่จำเป็น, โดยผ่านกลไกการเงิน ซึ่งกำหนดโดยมาตรา 20 และ 21 ทั้งนี้ด้วยเจตนารมณ์เพื่อแบ่งปันในวิถีทางที่ยุติธรรมและเท่าเทียม ซึ่งผลของการวิจัยและการพัฒนา และซึ่งผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรพันธุกรรมทางการพาณิชย์และอื่น ๆ กับภาคี ที่ได้ให้ทรัพยากรนั้น การแบ่งปันนั้น ๆ จักต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ได้รับการตกลงร่วมกัน

มาตรา 15 (6) (7)

การเข้าถึงและการถ่ายทอดเทคโนโลยี ภายใต้มาตรา 16 ของอนุสัญญาฯ ภาคีตกลงที่จะแบ่งปันเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และเทคโนโลยีที่ใช้ประโยชน์ทรัพยากรพันธุกรรมด้วย ดังนั้นการถ่ายทอดเทคโนโลยีภายใต้อนุสัญญาฯ จึงสอดคล้องกับเทคโนโลยีตามความรู้ตามชนบประเพณี และเทคโนโลยีชีวภาพ

แต่ละภาคี, โดยตระหนักว่าเทคโนโลยีหมายถึงรวมถึงเทคโนโลยีชีวภาพและทั้งการเข้าถึงและการถ่ายทอดเทคโนโลยีระหว่างภาคีเป็นสิ่งจำเป็นขาดเสียมิได้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้, ดำเนินการภายใต้ข้อกำหนดของมาตรานี้เพื่อจัดทำให้และ/หรือ เอื้ออำนวยแก่การเข้าถึงเพื่อและถ่ายทอดไปยังภาคีอื่น ๆ ซึ่งเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน หรือเทคโนโลยีที่ใช้ประโยชน์ทรัพยากรพันธุกรรมและไม่เป็นต้นเหตุให้เกิดความเสียหายอย่างสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม

มาตรา 16 (1)

เทคโนโลยีชีวภาพได้รับการอธิบายความหมายในอนุสัญญาฯ ว่า

“การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีใดๆ ที่ใช้ประโยชน์ระบบชีวภาพ สิ่งมีชีวิต, หรือวัตถุดิบ/สารที่แยกมา (derivatives) จากสิ่งมีชีวิตเพื่อทำหรือปรับเปลี่ยนผลผลิตหรือกระบวนการสำหรับการใช้ประโยชน์โดยพิเศษเฉพาะ”

มาตรา 2

เทคโนโลยีที่ใช้ประโยชน์ทรัพยากรพันธุกรรมอยู่ภายใต้ข้อกำหนดพิเศษที่มุ่งหมายให้ประเทศที่เป็นถิ่นกำเนิดของทรัพยากรแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการพัฒนาเทคโนโลยีเหล่านี้ อนุสัญญาฯ ได้วางข้อกำหนดเรียกร้องให้ทุกภาคีสร้างกรอบการดำเนินงานทางกฎหมาย, ทางบริหาร หรือทางนโยบาย โดยมีความมุ่งหมายว่าเทคโนโลยีเหล่านั้นได้รับการถ่ายทอดบนเงื่อนไขที่ได้รับการตกลงร่วมกัน (mutually agreed terms) ไปยังผู้ให้ทรัพยากรพันธุกรรม พันธุกรรมนี้ขยายไปยังเทคโนโลยีที่ได้รับการคุ้มครองโดยสิทธิบัตร และสิทธิทรัพย์สินทางปัญญา (intellectual property right) อื่นด้วย

แต่ละภาคีจักต้องดำเนินมาตรการทางกฎหมาย ด้านการบริหาร หรือนโยบาย, เท่าที่เหมาะสม, ด้วยความมุ่งหมายว่าภาคี, โดยเฉพาะซึ่งเป็นประเทศกำลังพัฒนา, ที่จัดหาให้ทรัพยากรพันธุกรรมได้รับการจัดให้เข้าถึงและรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ใช้ประโยชน์ทรัพยากรเหล่านั้น ภายใต้เงื่อนไขที่ได้รับการตกลงร่วมกันทั้งนี้หมายรวมถึงเทคโนโลยีซึ่งถูกคุ้มครองโดยสิทธิบัตร และสิทธิทรัพย์สินทางปัญญาอื่นๆ, ในกรณีที่เป็น, โดยข้อกำหนดของมาตรา 20 และ 21 และโดยสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศและสอดคล้องกับวรสค 4 และ 5 ข้างล่างนี้

มาตรา 16 (3)

โดยทั่วไป ภาคีประเทศกำลังพัฒนาต้องได้รับการเข้าถึงเทคโนโลยีภายใต้เงื่อนไขที่ยุติธรรมและเป็นที่ยอมรับสูงสุด รวมถึงบนเงื่อนไขแบบผ่อนปรนหรือแบบสิทธิพิเศษ ซึ่งได้รับการตกลงร่วมกัน มาตรา 16 กำหนดว่าในกรณีที่เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องอยู่ภายใต้สิทธิทรัพย์สินทางปัญญา เช่น สิทธิบัตร การถ่ายทอดต้องอยู่บนเงื่อนไขที่ตระหนักถึงและสอดคล้องกับการคุ้มครองสิทธิทรัพย์สินอย่างเพียงพอ และมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามอนุสัญญาฯ ได้กำหนดว่าภาคีต้องให้ความร่วมมือในการให้หลักประกันว่าสิทธิทรัพย์สินทางปัญญาสนับสนุนและไม่ขัดขวางต่อวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฯ

ภาคี, โดยตระหนักว่าสิทธิบัตรและสิทธิทรัพย์สินทางปัญญาอื่นๆ อาจมีอิทธิพลต่อการดำเนินการตามอนุสัญญาฉบับนี้, จักต้องให้ความร่วมมือในการนี้ภายใต้กฎระเบียบแห่งชาติและกฎหมายระหว่างประเทศ เพื่อที่จะเป็นหลักประกันว่าสิทธินั้นๆ ได้รับการสนับสนุนและไม่ขัดแย้งต่อวัตถุประสงค์ของอนุสัญญา

มาตรา 16 (5)

🌿 ทรัพยากรการเงิน ทุกภาคีดำเนินการจัดหาการสนับสนุนทางการเงิน และแรงจูงใจสำหรับการอนุรักษ์อนุสัญญาฯ ในระดับชาติ โดยสอดคล้องกับสมรรถนะของตน

แต่ละภาคีดำเนินการเพื่อให้, โดยสอดคล้องกับสมรรถภาพของตน, การสนับสนุนทางการเงินและแรงจูงใจสำหรับกิจกรรมในชาติซึ่งมีเจตนาที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฉบับนี้ ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับแผนการ, ลำดับความสำคัญและโปรแกรมของชาตินั้นๆ

มาตรา 20 (1)

นอกจากนี้ภาคีประเทศพัฒนาแล้วตกลงที่จะทำให้อัตราการชำระเงินใหม่ และเพิ่มเติมเข้ามาได้ สำหรับภาคีประเทศกำลังพัฒนาเพื่อให้สนองตอบ “ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นอย่างเต็มที่ตามที่ได้ออกมาแล้ว” (“the agreed full incremental costs”) ของมาตรการอนุรักษ์การเพื่อบรรลุความสำเร็จตามพันธกรณี

ภาคีประเทศที่พัฒนาแล้ว จัดจัดหาทรัพยากรการเงิน ทั้งที่ใหม่และเพิ่มเติมเพื่ออำนวยความสะดวกให้ภาคีประเทศที่กำลังพัฒนา ได้ชำระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นครบเต็มจำนวนตามที่ได้ออกมาแล้ว เพื่อการดำเนินมาตรการให้บรรลุผลสำเร็จตามข้อผูกพันของอนุสัญญาฉบับนี้...

มาตรา 20 (2)

นอกเหนือจากกลไกการเงินดังกล่าวข้างต้น ภาคีประเทศพัฒนาแล้วอาจ จัดหาทรัพยากรเพื่อปรับปรุงการอนุรักษ์อนุสัญญาฯ โดยผ่านหน่วยงานพัฒนา ระหว่างประเทศและช่องทางทวิภาคีอื่นๆ

ภาคีประเทศพัฒนาแล้วอาจให้, และภาคีประเทศกำลังพัฒนาจักใช้ให้เป็นประโยชน์, ทรัพยากรการเงิน ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การดำเนินงานตามอนุสัญญาฉบับนี้ โดยผ่านช่องทางแบบทวิภาคี, ภูมิภาคหรือพหุภาคีอื่นๆ ด้วย

มาตรา 20 (3)

อนุสัญญาฯ ตระหนักอย่างชัดเจนว่า ภาคีประเทศกำลังพัฒนาจะสามารถ ดำเนินการตามพันธกรณีภายใต้อนุสัญญาฯ ได้เพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับการที่ภาคี ประเทศพัฒนาแล้วจะสนองต่อพันธกรณีที่ให้จัดหาทรัพยากรได้มากสักเท่าใด

ขอบเขตที่ภาคีประเทศกำลังพัฒนาจะดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพตามพันธสัญญาภายใต้อนุสัญญาฉบับนี้ จะขึ้นอยู่กับ การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพของภาคีประเทศพัฒนาแล้วตามพันธสัญญาของตนภายใต้อนุสัญญาฉบับนี้ ที่เกี่ยวข้องกับ ทรัพยากรการเงินและการถ่ายทอดเทคโนโลยี และจะดำเนินอย่างเต็มที่ถึงความจริงที่ว่า การพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมและการกำจัดความยากจนเป็นความสำคัญอันดับแรกและเหนืออื่นใด สำหรับภาคีประเทศกำลังพัฒนา

มาตรา 20 (4)

อนุสัญญาฯ ได้รับทราบว่าการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม ยังคงมีลำดับ ความสำคัญเหนืออื่นใดในประเทศกำลังพัฒนา และในการนี้ตระหนักถึง สถานการณ์พิเศษ และความต้องการของประเทศกำลังพัฒนาที่มีลักษณะเป็นเกาะ จากผลการพิจารณาดังกล่าวเป็นที่คาดหวังว่าภาคีประเทศพัฒนาแล้วจะให้ความ สนใจเป็นพิเศษแก่การกระจายตัวและแหล่งของความหลากหลายทางชีวภาพใน ประเทศกำลังพัฒนา ประเทศที่เป็นเกาะเล็กๆ และความหลากหลายทางชีวภาพ ที่อยู่ในสภาวะเสี่ยงต่อการสูญสิ้น เช่นในพื้นที่แห้งแล้ง พื้นที่ชายฝั่งและพื้นที่ภูเขา

การดำเนินงานตามพันธกิจของอนุสัญญาฯ เป็นความร่วมมือระหว่างประเทศ แม้ว่าภาคีมีความรับผิดชอบโดยตรงต่อพันธกิจส่วนใหญ่ แต่การดำเนินงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฯ ต้องการความช่วยเหลืออย่างมากจากภาคีด้วยกันเอง สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ สมัชชาภาคี คณะที่ปรึกษา และคณะผู้เชี่ยวชาญต่างๆ ตลอดจนสถาบัน/องค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

ความร่วมมือ

เนื่องจากอนุสัญญาฯ มีหลายประเด็นที่ต้องดำเนินงาน จึงต้องมีความร่วมมือในหลายระดับ ทั้งระหว่างภาคีด้วยกันเอง และระหว่างสถาบัน/องค์กรที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นจึงมีความต้องการการพัฒนาความเชื่อมโยงระหว่างสถาบันและความสัมพันธ์แบบร่วมมือกันกับองค์กรระหว่างประเทศอื่นๆ

กลไกสำหรับการประสานความสัมพันธ์เป็นพื้นฐานต่อการอนุรักษ์ต้นสน และการประชุมของสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ ได้ยืนยันถึงความสำคัญที่การดำเนินงานตามอนุสัญญาฯ ต้องพึ่งพิงความร่วมมือและการประสานงานกันระหว่างอนุสัญญาฯ กับอนุสัญญา สถาบันและกระบวนการอื่นที่เกี่ยวข้อง และได้เชิญให้อนุสัญญาและสถาบันดังกล่าวมีบทบาทที่เข้มแข็งในการดำเนินงานตามบางแง่มุมของอนุสัญญาฯ ด้วยแล้ว

สมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ ได้ยืนยันถึงความสำคัญของบทบาทของกลุ่มต่างๆ นอกจากประเทศภาคีและองค์กรระหว่างประเทศ องค์กรต่างๆ ที่มีใช้ของรัฐได้แก่องค์กรพัฒนาเอกชน ทั้งในระดับชาติและระหว่างประเทศ, หน่วยงานทางวิทยาศาสตร์, สมาคมอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม, และองค์กรชุมชนพื้นเมืองต่างๆ ได้รับการร้องขอให้ร่วมมือในการศึกษาวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ การจัดทำนโยบาย, และการดำเนินงานตามโปรแกรมงานของอนุสัญญาฯ โดยเฉพาะในเรื่องความรู้ตามขอบประเพณีเกี่ยวกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เป็นหัวใจของการพัฒนาของการดำเนินงานโปรแกรมงานดังกล่าว ซึ่งได้เน้นเป็นพิเศษถึงความร่วมมือกับผู้ทรงความรู้ทางขอบประเพณี

การประเมินความสำเร็จ

ในมาตรา 26 อนุสัญญาฯ กำหนดให้ภาคีเสนอรายงานต่อสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ เกี่ยวกับมาตรการที่ต้องดำเนินการเพื่ออนุรักษ์ต้นสนที่กำหนดของอนุสัญญาฯ และควมมีประสิทธิผลในการสนองต่อวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฯ

แต่ละภาคีจะต้องเสนอต่อสมัชชาภาคี, เป็นระยะตามที่สมัชชาภาคีกำหนด, รายงานเกี่ยวกับมาตรการซึ่งได้ดำเนินการไป เพื่อปฏิบัติตามข้อกำหนดของอนุสัญญาฯ และประสิทธิผลของมาตรการนั้นในอันที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฯ บัญชี

มาตรา 26

ในการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ 2 ที่ประชุมมีมติว่ารายงานแห่งชาติว่าด้วยการอนุรักษ์อนุสัญญาฯ (national report) ควรเน้นที่การดำเนินการตามมาตรา 6 ของอนุสัญญาฯ มาตรานี้เกี่ยวกับความต้องการให้ภาคีจัดทำกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการความหลากหลายทางชีวภาพระดับชาติ และเพื่อให้ความมั่นใจว่าการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ได้รับการผสมผสานเข้ากับนโยบายและโปรแกรมของภาคีกิจกรรมอื่นๆ ข้อมูลข่าวสารในรายงานนี้ได้รับการพิจารณาจากการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ 4 ซึ่งได้ขอให้คณะที่ปรึกษาทางวิทยาศาสตร์ ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับลักษณะของข้อมูลข่าวสาร ที่ต้องการจากภาคีเพื่อประเมินสถานภาพของการอนุรักษ์อนุสัญญาฯ รายงานการทบทวนการอนุรักษ์ระดับชาติตามข้อมูลข่าวสาร ในรายงานแห่งชาติฉบับแรกอยู่ในบทที่ 4

ในการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ 5 ที่ประชุมได้รับรองวิธีการสำหรับรายงานการอนุรักษ์อนุสัญญาฯ โดยรูปแบบใหม่นี้จะช่วยให้ภาคีได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานตามพันธกรณีทั้งหมด ตามที่ระบุไว้ในมาตราต่างๆ ในเนื้อหาของอนุสัญญาฯ และจากข้อมติของสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ ที่เรียกร้องให้ภาคีปฏิบัติการต่างๆ

แนวทางการรายงานจะช่วยให้ภาคีได้พิจารณาประสิทธิผลของมาตรการที่ดำเนินอยู่ และช่วยให้ภาคีจำแนกระบุลำดับความสำคัญระดับชาติ, สมรรถนะของชาติในการอนุรักษ์ และอุปสรรคข้อขัดขวางที่เผชิญอยู่

เมื่อวิเคราะห์รายงานแล้วสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ จะสามารถจำแนกระบุประเด็นที่ต้องการการศึกษาสังเกตทางวิทยาศาสตร์และวิชาการต่อไปได้ และสามารถจำแนกระบุความสำเร็จและอุปสรรคที่เผชิญภาคีอยู่ ในกรณีหลังจะต้องได้รับการพิจารณาจากสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ ว่ามีขั้นตอนอย่างไรที่จะช่วยภาคี, และให้คำแนะนำที่เหมาะสมแก่กลไกการเงิน, แก่สถาบันที่สามารถช่วยพัฒนาสมรรถนะของสำนักเลขานุการฯ และแก่ภาคีเอง

 Secretariat of the CBD. 1994. *Convention on Biological Diversity : Text and Annexes*. UNEP, Switzerland.

 Secretariat of the CBD. 1997. *The Biodiversity Agenda : Decisions from the Third Meeting of the COP to the CBD*. UNEP. Switzerland.

 Secretariat of the CBD. 1998. *A Programme for Change : Decisions from the Fourth Meeting of the COP to the CBD*. UNEP. Switzerland.

 Secretariat of the CBD. 2000. *From Policy to Implementation : Decisions from the Fifth Meeting of the COP to the CBD*. UNEP. Switzerland

 Secretariat of the CBD. 2000. *Cartagena Protocol on Biosafety to the Convention on Biological Diversity*. UNEP. Switzerland.

 Secretariat of the CBD. 2001. *Global Biodiversity Outlook*. Montreal.

 Glowka, L. *et al.* 1994. *A Guide to the Convention on Biological Diversity*. IUCN, Gland and Cambridge.

 McConnell, F. 1996. *The Biodiversity Convention; A Negotiation History*. Kluwer Law International, London and The Hague.

 World Commission on Environment and Development. 1987. *Our Common Future*. Oxford University Press, Oxford and New York.

 UNEP. 1995. *Global Biodiversity Assessment*. Cambridge University Press, Cambridge.

 UNEP. 1999. *Cultural and Spiritual Value of Biodiversity : A Complementary Contribution to the Global Biodiversity Assessment*. Intermediate Technology Publications. London, United Kingdom.

Websites

<http://www.biodiv.org/>

<http://www.wri.org/wr2000>

www.ramsar.org/

www.cites.org

www.wcmc.org.uk/cms/

www.unesco.org/whc/

www.bdmthai.com